

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA

MARIBOR

**PREDNOSTI IN SLABOSTI REGISTRACIJE
SLOVENSKEGA SAMOSTOJNEGA
PODJETNIKA X V AVSTRIJI Z VIDIKA
OBDAVČITVE V DRŽAVI DAVČNEGA
REZIDENTSTVA**

Kandidatka: Ana Štuhec

Vrsta študija: študentka izrednega študija

Študijski program: Ekonomist

Mentor predavatelj: mag. Andreja Terpotec

Mentor v podjetju: univ. dipl. oec. Samo Kuzma

Lektorica: Maja Vičar, dipl. slov. (UN) in prof. ped. (UN)

Maribor, 2021

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisani/a Ana Štuhec sem avtor/ica diplomskega dela z naslovom Prednosti in slabosti registracije slovenskega samostojnega podjetnika X v Avstriji z vidika obdavčitve v državi davčnega rezidentstva, ki sem ga napisal/a pod mentorstvom mag. Andreje Terpotec.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega dela,
- sem poskrbel/a, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oz. citirana skladno s pravili Višje strokovne šole Academia Maribor,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del oz. misli, kot moje lastne kaznivo po Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15 in 63/16 – ZKUASP); prekršek pa podleže tudi ukrepom Višje strokovne šole Academia Maribor skladno z njenimi pravili,
- skladno z 32.a členom ZASP dovoljujem Višji strokovni šoli Academia Maribor objavo diplomskega dela na spletnem portalu šole.

Mala Nedelja, maj 2021

Podpis študenta:

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici mag. Andreji Terpotec za vso strokovno svetovanje, spodbudo in potrpežljivost v času izdelave diplomskega dela.

Prav tako se zahvaljujem mentorju g. Kuzmi za vso pomoč in podporo pri snovanju in realizaciji idej.

Zahvala tudi vsem mojim domačim, ki so me spodbujali in mi omogočili, da je ta diplomska ugledala luč sveta.

Izobrazba ni pomnjenje, je vedenje,

kje poiskati, kar želiš vedeti,

in je vedenje, kako uporabiti novo znanje.

(William Feather)

POVZETEK

Slovenska podjetja in podjetniki zaradi davčno neprijaznega okolja doma svoje poslovanje selijo v tujino. Storitvene dejavnosti se selijo predvsem v Avstrijo zaradi miselnosti, da ima Avstrija bolj enostavno birokracijo, bolj prijazen davčni sistem, bolj fleksibilno gospodarsko okolje ter boljšo plačilno disciplino. Pa je temu res tako?

Cilj vsakega podjetja je doseganje dobička, višina obdavčitve pa je glavni razlog, zakaj manjša podjetja ne stremijo k doseganju čim večjega dobička, ampak k čim manjši obdavčitvi. Iz teh razlogov so vedno v iskanju bolj ugodnejših davčnih okolij tudi, če to pomeni selitev svoje dejavnosti v tujino.

Diplomsko delo sem pričela s predstavitvijo in opredelitvijo samostojnega podjetnika. V tem poglavju sem predstavila proces same registracije samostojnega podjetnika v Sloveniji in v Avstriji. Krajše poglavje sem namenila tudi razlagi, kaj pomeni biti davčni rezident določene države, kakšna so pravila za dodelitev davčnega rezidentstva in kakšne obveznosti izhajajo iz tega statusa.

Skozi diplomsko delo sem na podlagi študije domače in tuje zakonodaje izdelala obračune poslovnega izida, davčnega izida, prispevka ter davka na primerjavi zakonodaje Slovenije in Avstrije. Vsa primerjava je slonela na podatkih samostojnega podjetnika X. Izračun temelji na primeru samostojnega podjetnika, ki ugotavlja svojo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov.

Na podlagi izračunov sem v diplomskem delu predstavila razlike v poslovnem izidu in razlike v obračunu ter plačevanju prispevkov za socialno varnost samostojnega podjetnika. Glavno poglavje je namenjeno prikazu izračuna obdavčitev in davčnemu obračunu.

Z diplomskim delom sem presodila in ugotovila, katera država je davčno ugodnejša za samostojnega podjetnika s predpostavko, da nosilec dejavnosti ohrani davčni rezidentski status v Sloveniji. Glavna hipoteza diplomskega dela je bila, da je Slovenija za samostojnega podjetnika, ki svojo davčno osnovo ugotavlja z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov v primerjavi z Avstrijo, manj davčno ugodna.

Ključne besede: Samostojni podjetnik, davčni rezident, davčni nerezident, davčni obračun dobiček, zavarovalna osnova za samozaposlene

ABSTRACT

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF REGISTERING A SLOVENIAN SOLE TRADER X IN AUSTRIA FROM THE POINT OF VIEW OF TAXATION IN THE COUNTRY OF THE TAX RESIDENCE

Slovenian companies and entrepreneurs are moving their businesses abroad, because of a highly unfavourable taxation system at home. Activities are being moved mainly to Austria, since it is believed that Austria has a simpler bureaucracy, a friendlier taxation system, a more flexible economic environment and better payment discipline. But is this really the case?

The main focus of every company is to create profit, and the level of taxation is the main reason why smaller companies do not strive for the highest possible profit but instead work towards for the lowest possible level of taxation. They are, therefore, constantly looking for a more favourable tax environment even if that means moving their activities abroad.

I begin this thesis with the presentation and definition of an independent entrepreneur. This chapter describes the process of their registration in Slovenia and Austria. A shorter chapter is dedicated to the explanation of what it means to be a tax resident of a certain country, what the rules are, that allow for such residency and what are the obligations that follow.

Through the study of domestic and foreign legislation I made an account of the economic result, tax result, social security contribution and tax based on Slovenian and Austrian legislation. The comparison was based on data from an independent entrepreneur X. The account is based on an independent entrepreneur who determines his taxable base on his real income and outcome.

Based on the calculations I present in this thesis the differences in the economic result and the differences in the accounting and payment of the independent entrepreneurs social security contributions.

With this thesis I pondered and determined which country is more favourable for an independent entrepreneur with the predisposition that they remain a tax resident of Slovenia. The main hypothesis of this thesis was, that for an independent entrepreneur who determines their taxation base on actual income and outcome, Slovenia is less favourable than Austria.

Keywords: Independent entrepreneur, Tax resident, Tax non-resident, Tax account

Insurance base for the self-employed

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	6
1.1	OPIS PODROČJA IN OPREDELITEV PROBLEMA	6
1.2	NAMEN, CILJI IN OSNOVNE TRDITVE	7
1.3	PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE	7
1.4	UPORABLJENE RAZISKOVALNE METODE	7
2	OPREDELITEV SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA	8
2.1	OPREDELITEV SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA POSAMEZNIKA V SLOVENIJI	8
2.1.1	Vpis v Poslovni register Slovenije	8
2.1.2	Vpis v davčni register Slovenije.....	10
2.1.3	Vključitev v obvezno zdravstveno zavarovanje	11
2.2	AVSTRIJA KOT CILJNA DRŽAVA SLOVENSkih TALENTOV	11
2.3	OPREDELITEV SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA POSAMEZNIKA V AVSTRIJI	13
2.3.1	Obrtno dovoljenje.....	14
2.3.2	Vpis v Poslovni register Avstrije.....	15
2.3.3	Vpis v davčni register Avstrije	16
2.3.4	Vključitev v obvezno zdravstveno zavarovanje Avstrije.....	17
3	SPLOŠNA OPREDELITEV DAVČNEGA REZIDENTSTVA.....	19
4	POSLOVNI IZID.....	21
4.1	PRIMERJAVA POSLOVNEGA IZIDA SLOVENIJA–AVSTRIJA	22
5	DAVČNI OBRAČUN	26
5.1	DAVČNI OBRAČUN – ZAKONODAJA SLOVENIJE.....	26
5.2	DAVČNI OBRAČUN – ZAKONODAJA AVSTRIJE.....	32
6	PRISPEVKI SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA.....	37
6.1	PRISPEVKI SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA V SLOVENIJI	37
6.2	PRISPEVKI SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA V AVSTRIJI	40
7	ZAKLJUČEK	44
8	BIBLIOGRAFIJA	47

KAZALO TABEL

Tabela 1: Primerjava izkaza poslovnega izida samostojnega podjetnika X za leto 2019...	22
Tabela 2: Izračun amortizacije in primerjava.....	24
Tabela 3: Povzetek davčnega obračuna samostojnega podjetnika X – Slovenija.....	28
Tabela 4: Lestvica splošne olajšave za leto 2019 – Slovenija.....	29
Tabela 5: Izračun pripadajoče splošne davčne olajšave v Sloveniji	30
Tabela 6: Davčna osnova samostojnega podjetnika X za leto 2019	30
Tabela 7: Lestvica za obračun dohodnine za leto 2019 – Slovenija.....	31
Tabela 8: Izračun davka iz dejavnosti samostojnega podjetnika X.....	31
Tabela 9: Primer davčnega obračuna samostojnega podjetnika X, 2019 – Avstrija.....	33
Tabela 10: Lestvica za obračun dohodnine za leto 2019 – Avstrija.....	34
Tabela 11: Izračun davka iz dejavnosti samostojnega podjetnika X – Avstrija.....	35
Tabela 12: Primerjalna tabela obdavčitev Slovenija – Avstrija.....	35
Tabela 13: Izračun zavarovalne osnove za leto 2019.....	37
Tabela 14: Izračun prispevkov za socialno varnost podjetnika v Sloveniji za leto 2019...	38
Tabela 15: Prikaz obveznosti plačila prispevkov za socialno varnost po mesecih.....	39
Tabela 16: Minimalna osnova in prispevki leta 2016 – Avstrija.....	41
Tabela 17: Izračun letne zavarovalne osnove za prispevke samostojnega podjetnika X za leto 2019	42
Tabela 18: Izračun prispevkov samostojnega podjetnika X za leto 2019 – Avstrija.....	42
Tabela 19: Letni stroški prispevkov za socialno varnost za leto 2019 – Avstrija.....	44

GLOSAR

Samostojni podjetnik: fizična oseba, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost v okviru organiziranega podjetja.

Davčni rezident: fizična ali pravna oseba, ki je v državi davčnega rezidentstva zavezana k plačilu davka od vseh dohodkov z virom v ali izven države rezidentstva, po tako imenovani obdavčitvi po svetovnem dohodku.

Davčni nerezident: fizična ali pravna oseba, ki je zavezana k plačilu davka na dohodek, pridobljen v državi nerezidentstva (obdavčitev po viru dohodka).

Davčni obračun: Davčni upravi predložen obračun davčno priznanih prihodkov in odhodkov poslovanja, ki se predloži na posebnem obrazcu imenovanem DDD_DDD, katerega osnovna funkcija je ugotoviti osnovo za obdavčitev dohodkov.

Dobiček: pozitivna razlika med prihodki in odhodki poslovanja.

Zavarovalna osnova za samozaposlene: je osnova, od katere se plačujejo prispevki samostojnih podjetnikov

1 UVOD

V današnjem času vedno več samostojnih podjetnikov razmišlja o selitvi podjetja v tujino, predvsem v sosednjo Avstrijo. Osnova za njihova razmišljanja je prepričanje, da je Avstrija davčno ugodnejša država za njihovo poslovanje. V praksi se nam vse pogosteje zastavljajo vprašanja, kateri sistem je dražji, kje, doma ali v Avstriji, je torej ugodneje imeti odprto poslovanje, kakšne dajatve plačevati v državi, v kateri dosegamo kakršnekoli dohodke ter kakšne so naše obveznosti poročanja v državi našega stalnega bivališča, ne glede na to, da imamo podjetje registrirano v tuji državi.

Z diplomskim delom bom opravila analizo in primerjavo poslovnega izida ter davčnega obračuna za leto 2019 po slovenski in avstrijski davčni zakonodaji, in sicer na konkretnem primeru samostojnega podjetnika X. Na osnovi izračuna in primerjave bom prikazala, katera država predstavlja ugodnejšo davčno obravnavo za samostojnega podjetnika.

1.1 Opis področja in opredelitev problema

Namen diplomskega dela je, z izhodiščem na slovenski in avstrijski davčni zakonodaji, prikazati izračun ter primerjati poslovni in davčni dobiček, osnovo in višino prispevkov samostojnega podjetnika, možne olajšave ter obdavčitev. Izračun bo na primeru samostojnega podjetnika, ki ugotavlja svojo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov. Na podlagi izračuna bom presodila in ugotovila, katera država je davčno ugodnejša za samostojnega podjetnika z predpostavko, da nosilec dejavnosti ohrani davčni rezidentski status v Sloveniji. Cilj mojega diplomskega dela je, da na praktičnem primeru prikažem, katera država je davčno ugodnejša za samostojnega podjetnika in s tem potrdim ali zavržem glavno hipotezo, da je Slovenija za samostojnega podjetnika, ki svojo davčno osnovo ugotavlja z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, v primerjavi z Avstrijo davčno manj ugodna.

1.2 Namen, cilji in osnovne trditve

Osredotočila se bom predvsem na obdavčitev samostojnega podjetnika posameznika, katerega dohodki so obdavčeni z davkom, ki ga ureja Zakon o dohodnini. Iz tega vidika bomo čez poglavja na podlagi primerov podrobneje predstavili oba dohodninska zakona omenjenih držav. Na podlagi študije domače in tuje zakonodaje bom ugotovila temeljne predpostavke davčne zakonodaje. Pri proučevanju bom izhajala predvsem iz podatkov iz zaključnega obračuna za samostojnega podjetnika X za leto 2019, pri čemer bom določene manjkajoče podatke zaradi lažje primerjave prilagodila oziroma dopolnila.

1.3 Predpostavke in omejitve

Analiza podatkov v diplomski nalogi bo slonela na slovenski in avstrijski zakonodaji, veljavni v letu 2019. Samostojni podjetnik posameznik X ima edini vir dohodkov iz opravljanja dejavnosti. Poslovno leto samostojnega podjetnika posameznika je enako koledarskemu letu.

Predpostavljamo:

- H1: Slovenija je za samostojnega podjetnika, ki svojo davčno osnovo ugotavlja z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, v primerjavi z Avstrijo manj davčno ugodna.
- H2: Iz davčnega vidika je smiselno in ugodno, če davčni rezident Slovenije dejavnost registrira v Avstriji.
- H3: Slovenija je birokratsko bolj zahtevna država kot Avstrija.

1.4 Uporabljene raziskovalne metode

Pri pisanju diplomskega dela bomo uporabili primarne in sekundarne vire, posluževali se bomo opisne metode, povzemanja in analize. Osnovni podatki za primerjavo in izračune bodo povzeti iz internega gradiva podjetja X in letnih bilanc ter davčnega obračuna za leto 2019. Literatura s slovensko in avstrijsko davčno zakonodajo in predpisi nam bo vodnik za pravilnost izračunov in smotrnost primerjave. Na podlagi metode analize bomo opredelili razlike v izračunih in določili prednosti ter slabosti davčne zakonodaje obeh držav

2 OPREDELITEV SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA

2.1 Opredelitev samostojnega podjetnika posameznika v Sloveniji

Samostojni podjetnik je fizična oseba, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost v okviru organiziranega podjetja. Zakon o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD-1) je temeljni predpis, ki ureja pravila ustanovitve in poslovanja vseh pravnoorganizacijskih oblik, v katerih se opravlja pridobitna dejavnost (Zakon o gospodarskih družbah, 2009).

V diplomskem delu bomo obravnavali samostojnega podjetnika, ki ima registrirano pridobitno dejavnost v Sloveniji. Davčna obravnava se marsikateremu samostojnemu podjetniku v Sloveniji ne zdi ugodna za njihove položaje, zato razmišljajo o selitvi svoje dejavnosti čez mejo, predvsem v sosednjo Avstrijo. Sam postopek registracije dejavnosti v Avstriji in v Sloveniji bom predstavila v nadaljevanju.

Fizična oseba pridobi status samostojnega podjetnika z vpisom v Poslovni register Slovenije (PRS), vendar sam vpis ni dovolj za začetek poslovanja. Postopek ali registracija samostojnega podjetnika je dokaj enostavna in brezplačna ter zajema tri korake.

2.1.1 Vpis v Poslovni register Slovenije

Poslovni register Slovenije (PRS) vodi, vzdržuje in upravlja Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES). V Skladu z Zakonom o Poslovnem registru Slovenije (ZPRS-1) se morajo v register vpisati vsi poslovni subjekti, ki opravljajo registrirano dejavnost. PRS se vodi z namenom zagotavljanja varnosti pravnega prometa, statistične, davčne in raziskovalne namene (Poslovni register Slovenije, b. d.). Podatki iz registra (PRS) so dostopni registriranim uporabnikom, javno dostopen vpogled je možen samo za podatke in listine, za katere zakon določa javno objavo (AJPES, b. d.).

Prijavo v PRS mora samostojni podjetnik opraviti en dan pred želenim datumom vpisa, pri tem ima na izbiro elektronsko registracijo preko sistema e-VEM z digitalnim kvalificiranim potrdilom ali osebno na točkah (SPOT) VEM po Sloveniji. Informacije, ki jih mora samostojni podjetnik podati ob vpisu v register, so povezane z njegovimi osebnimi podatki, zato se mora identificirati z osebno izkaznico, v primeru elektronskega vpisa pa z digitalnim

potrdilom. Glede na njegove želje mu na točkah SPOT lahko tudi pomagajo pri izbiri imena (v nadaljevanju firme) za dejavnost, s katero bo nastopal v pravnem prometu in se mora jasno razlikovati od drugih že registriranih subjektov (E-Vem, b. d.).

ZGD-1 določa, da mora firma samostojnega podjetnika vsebovati ime in priimek nosilca, skrajšano oznako s. p. ter oznako dejavnosti, na primer Montaža Simon Novak s. p. Vse te sestavine so obvezne pri registraciji, za kasnejše poslovne namene se lahko uporablja skrajšana firma, ki mora vsebovati ime in priimek nosilca dejavnosti ter oznako s. p, na primer Simon Novak s. p. Vpis v poslovni register zajema tudi registracijo dejavnosti, ki jih samostojni podjetnik namerava opravljati. Tukaj previdnost in kakšna beseda z referentko več nista odveč, saj samostojni podjetnik sme opravljati gospodarske posle zgolj v okviru dejavnosti, ki jih je registriral (Mercina, J., 2017).

Dejavnosti, ki jih je mogoče registrirati, so navedene v standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD). Načeloma samostojni podjetnik lahko registrira vse dejavnosti, razen tiste, ki so z zakonom izrecno izvzete. Pri registraciji dejavnosti se ločijo glavne dejavnosti od poddejavnosti. Glavna dejavnost je tista, ki bo doprinesla največ prihodkov oziroma se bo opravljala v poglavitnem delu. Glede na izbrano glavno dejavnost se v firmi doda oznaka dejavnosti, ki predstavlja besedo, ki se nanjo navezuje. Tako se pod oznako dejavnosti »Montaža« v zgoraj naveden primeru ne more kot glavna dejavnost registrirati kozmetična dejavnost, lahko pa je dodana kot poddejavnost. Doregistracija dejavnosti je možna vedno tekom poslovanja, saj se poslovni svet nenehno spreminja in odpira nove trge ter načine dela (Data, 2019).

V tem poglavju same registracije oziroma vpisa v Poslovni register bi izpostavila samo še značilnosti glede sedeža dejavnosti. ZGD-1 s člani od 12. do 28. določa, da se kot sedež ali poslovni naslov samostojnega podjetnika lahko določi kraj, kjer se opravlja dejavnost ali v glavnem vodijo posli (Mercina, J., 2017). V primeru, da nosilec dejavnosti ni lastnik objekta, kjer želi imeti poslovni naslov, mora ob registraciji priložiti notarsko overjeno priglasitev lastnika objekta, da mu le-ta dovoljuje poslovanje na tem naslovu.

Tujci državljani EU, EGP ali Švicarske konfederacije lahko ustanovijo s. p. v Sloveniji pod enakimi pogoji kot slovenski državljani, in sicer je osnovni pogoj pridobitev slovenske davčne in enotne matične številke. Državljan tretjih držav, ki želijo registrirati s. p. v

Sloveniji, pa morajo zraven slovenske davčne in matične številke za izpolnitev pogojev samozaposlitve pridobiti še osebno delovno dovoljenje za določen ali nedoločen čas (Pavlović, A., 2016).

2.1.2 Vpis v davčni register Slovenije

Davčni register je register, ki ga vodi Finančna uprava Slovenije. V register so vpisani vsi zavezanci za davek, med njimi je tudi skupina fizičnih oseb, ki opravlja dejavnost, del te skupine pa so tudi samostojni podjetniki (eVem, 2018).

Ko se fizična oseba odloči za registracijo pridobitne dejavnosti v obliki samostojnega podjetnika, mora davčnemu uradu najkasneje v osmih dneh po vpisu v PRS posredovati podatke, ki jih finančni urad ne dobi po uradni dolžnosti. Zahtevani podatki se posredujejo na obrazcu DR-03 ali DR-4. Vpis v davčni register za samostojnega podjetnika ne pomeni pridobitve nove davčne številke, vezane na dejavnost, kot je to značilno za družbo z omejeno odgovornostjo. Osebna davčna številka nosilca dejavnosti registriranega kot s. p. se uporablja tako za privatne kot poslovne namene. Osebna davčna številka se v namene obdavčitve dodeli vsem fizičnim osebam ob rojstvu in služi kot identifikacijski znak davčnega zavezanca za obračun dohodnine (Informacijski pooblaščenec RS, b. d.).

Fizična oseba, rezident Slovenije, ki se odloči registrirati in opravljati samostojno dejavnost izven Slovenije, mora na podlagi 52. člena Zakona o finančni upravi (ZFU) v osmih dneh od začetka opravljanja dejavnosti prijaviti to dejavnost v davčni register z obrazcem DR-03. Zakon o dohodnini (Zdoh-2) določa, da so vsi dohodki davčnega rezidenta Slovenije obdavčeni z dohodnino v Sloveniji, ne glede na to iz katere države izvirajo. To je tako imenovana obdavčitev po svetovnem dohodku. Povedano drugače, davčni rezident Slovenije, ki dosega dohodke iz naslova opravljanja dejavnosti v Sloveniji ali izven nje, mora prihodke in odhodke ugotavljati po slovenski davčni zakonodaji in jih predložiti oziroma poročati na obračunu dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti v Sloveniji, o čemer bomo več povedali v poglavju 5.

2.1.3 *Vključitev v obvezno zdravstveno zavarovanje*

Fizična oseba, ki samostojno opravlja dejavnost, se mora po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) zavarovati kot samozaposlena oseba, in sicer z dnem registracije dejavnosti. Izjeme veljajo za osebe, ki so že zavarovane na drugih podlagah, ki se štejejo kod prednostne zavarovalne podlage, kot je na primer zavarovanje na podlagi delovnega razmerja. Zakoni, na katerih temeljijo prispevki samostojnega podjetnika, so Zakon o pokojninskem zavarovanju, Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih ter Zakon o urejanju trga dela.

Prijavo v obvezno zavarovanje lahko samostojni podjetnik uredi na SPOT točki ob samem vpisu v Poslovni register Slovenije. Če torej podjetniku registrirana dejavnost predstavlja edini ali glavni poklic, se zavaruje na zavarovalni podlagi 005 in z dnem vpisa v PRS postane zavezanec za plačilo prispevkov za obvezna socialna zavarovanja kot samozaposleni (Podjetniški center Slovenj Gradec, b. d.).

Obvezno socialno zavarovanje sestavlja paket štirih zavarovanj, ki se plačujejo v zakonsko določenih odstotkih od izračunane zavarovalne osnove. Zavarovalna osnova se izračuna na osnovi davčnega dobička zavarovanca za preteklo poslovno leto. Prikaz obračuna in zakonsko podlago bom predstavila v poglavju 5. Izjeme so samostojni podjetniki, ki na podlagi pričetka dejavnosti, plačujejo za prvo koledarsko leto poslovanja prispevke od najnižje določene zavarovalne osnove.

2.2 *Avstrija kot ciljna država slovenskih talentov*

Odhod na delo v tujino (pred desetletji v Nemčijo, v trenutnih časih po vsem svetu) kot trend za Slovenijo ni nič novega, a postaja vse bolj obsežen. Premalo delovnih mest, slabo plačana delovna mesta, slaba ekonomska situacija, slabe možnosti razvoja in miselnost predvsem mladih, ki končajo fakultete, da za svoje delo in znanje morajo biti dobro plačani, iz leta v leto povečuje število delovnih migrantov. Države z boljšo gospodarsko sliko, kot sta recimo Nemčija in Avstrija, so kot magnet za ljudi, ki iščejo delo. Problem postaja, da vedno več mladih z visokimi izobrazbami, v katere je država Slovenija vlagala svoja sredstva in jih izobraževala, zapušča Slovenijo in svoje znanje uporablja v tujih državah.

Na drugi strani so pa podjetja, ki imajo zaradi odprtih meja večji trg delovne sile, večje možnosti pridobiti ljudi, ki doprinesejo dodano vrednost v podjetje. Podjetja zaradi svoje

ciljne strategije, usmerjene v uspešnost, želijo kader in posameznike, ki izstopajo s svojimi sposobnostmi in znanji. Pri iskanju takšnega kadra se poslužujejo uslug različnih zaposlovalnih agencij. Tuje agencije za zaposlovanje po naročilu podjetij in organizacij organizirajo v Sloveniji srečanja, kjer je prisoten točno določen ter izbran ciljni kader. Predstavitev je usmerjena v prikaz ugodnosti od možnosti izobraževanja (podjetja plačujejo tečaje nemščine osebi, ki se pri njih zaposli), možnosti nastanitve, napredovanja ter drugih bonitet delovnega mesta in zaposlitve. Podjetja iz tujine izbirajo raznorazne aktivnosti, s katerimi privabljajo zelene kadre. Te aktivnosti so se pričele že uveljavljati tudi v določenih slovenskih stroškovnih šolah. Tako je na primer šola Alma Mater Europaea podpisala pismo z direktorjem fizioterapevtskega inštituta iz avstrijskega Deutschlandsberga za zaposlovanje in štipendiranje diplomantov njihove šole. Šola prav tako poskrbi, da se izvajajo tečaji nemškega jezika, ki so usmerjeni v splošno komunikacijo, potrebno v zdravstvu (Alma Mater Europaea, b. d.).

Vse te aktivnosti predstavljajo proces privabljanja kadra, ki spada v prvi korak procesa upravljanja talentov tako imenovanega planiranja kadrovskih virov.

Iskanje talentiranih posameznikov za specifično delovno mesto je torej proces upravljanja talentov ali vojna za talente. Sam proces zajema osem korakov:

Planiranje kadrovskih virov – Kadrovski oddelek v tem postopku skupaj z vodstvom oblikuje poslovni načrt, ki vsebuje planiranje razporeditve dela, možnost zaposlovanja, vzpostavitev sistema plačevanja in nagrajevanja na podlagi planiranih sredstev ter iskanje specifičnega kadra za obdobje poslovnega načrta. Pri tem je pomembno, da ima organizacija dobro definirane zelene kompetence pri specifičnem kadru, ki jih lahko dobi s pomočjo ocenjevanja najboljših kadrov v organizaciji. Z dobro definiranimi in posodobljenimi kompetencami kadrovski oddelek uspešneje izpolni naslednji korak.

Zaposlovanje – Preko integriranega procesa zaposlovanja, ocenjevanja, evalvacije in najema določenih poslov kadrovski menedžment privabi v organizacijo specifične kadre. V tem koraku postaja vse bolj pomembno hitro iskanje kadra s pomočjo interneta in sodelovanje s spletnimi stranmi, ki nudijo objavo oglasov za delo.

Organizacijska socializacija (vkrcanje) – V tem procesu organizacija nove kadre sprejme ter vključuje preko različnih usposabljanj in usmerjanj z namenom hitre ter uspešne integracije kadra v organizacijo.

Upravljanje uspešnosti – Proces vključuje dejavnosti za doseganje ciljev poslovnega načrta. Vključuje strateški pristop za zvišanje učinkovitosti organizacije preko zvišanja učinkovitosti kadra.

Usposabljanje in podpora učinkovitosti – Organizacija pripravi učne in razvojne programe na vseh nivojih dela. Organizacija z usposabljanjem tudi krepi svojo podporno funkcijo.

Načrtovanje nasledstva – Načrtovanje nasledstva vključuje usmerjanje kadrov na specifično delovno mesto v organizaciji in njihovo nadomestitev na obstoječem delovnem mestu. Načrtovanje nasledstva mora biti usklajeno s poslovnim načrtom in predvideva identifikacijo tistih delovnih mest, ki so in bodo za delovanje organizacije ključna. Na podlagi te identifikacije se sooblikuje poslovni načrt in načrtuje pridobivanje kadrovskih virov.

Nadomestila in ugodnosti – Organizacija se pri načrtovanju nadomestil in ugodnosti opira na proces upravljanja uspešnosti, torej poskuša višino plačila, spodbud in ugodnosti določiti na podlagi doseganja poslovnih načrtov in uresničitvi ciljev.

Analiza primanjkljajev v organizaciji – Proces vključuje prepoznavo ključnih kadrov, kompetenc in načrtovanje ukrepov za zmanjšanje/odpravljanja trenutnih pomanjkljivosti (Wikipedia.org, b. d.).

Število ljudi, ki se zaposlijo v Avstriji, narašča iz meseca v mesec, predvsem v območju Pomurja in Podravja. Prav tukaj pa tudi vse več samostojnih podjetnikov razmišlja o selitvi svojega poslovanja čez mejo. Država Avstrija izvaja v tej smeri vedno več aktivnosti. Njihova javna agencija ABA je ustanovljena za namene privabljanja tujih vlagateljev in pomoči pri ustanavljanju ter delovanju podjetja v Avstriji.

2.3 Opredelitev samostojnega podjetnika posameznika v Avstriji

V Avstriji je temeljni predpis, ki ureja ustanovitev samostojnih gospodarskih dejavnosti, avstrijski podjetniški zakon, imenovan Unternehmensgesetzbuch (UGB) in je podoben slovenskemu ZGD-1 zakonu. Tako kot v Sloveniji je tudi v Avstriji značilnost samostojnega podjetnika (Einzelunternehmer), da je podjetje v lasti ene fizične osebe, ki družbo vodi v svojem imenu in za svoj račun. Neomejena odgovornost za vsa svoja poslovna in zasebna sredstva samostojnega podjetnika je v Sloveniji ter Avstriji enaka. To pomeni, da tako v Sloveniji kot v Avstriji samostojni podjetnik vsa tveganja nosi sam, odgovarja z vsem svojim premoženjem na drugi strani pa je prav tako tudi do dobička upravičen samo on in z njim lahko prosto razpolaga.

Ustanovitev samostojnega podjetnika v Avstriji se opravi osebno na pristojni upravni enoti (BH-Bezirkshauptmanschaft) ali elektronsko preko spletne strani Unternehmensservice portal (USP). Obrazec za prijavo dejavnosti se imenuje Gewerbeanmeldung (GewA1), navodila za pravilno izpolnjevanje obrazca pa so dostopna na spletni strani gewerbe-andmelden.info. Obrazec se elektronsko lahko odda v primeru lastništva digitalnega potrdila (Handy oder Kard signatur). Za pridobitev digitalnega potrdila fizična oseba potrebuje avstrijsko davčno številko. S tega vidika je registracija dejavnosti za nedržavljanke Avstrije enostavnejša z osebnim obiskom na pristojni upravni enoti (Gewerbeanmelden, b. d.).

2.3.1 Obrtno dovoljenje

Podjetja v Avstriji lahko pričnejo s svojim delovanjem na podlagi pridobljenega obrtnega dovoljenja. Vloga za obrtno dovoljenje se odda na pristojni okrajni upravni enoti, kjer bo poslovni naslov podjetja, ali elektronsko. Gewerbeordnung (GewO) je zakon, ki ureja samostojno upravljanje poslov. 94. člen tega zakona navaja regulirane obrti, za katere je potrebno priložiti ali pridobiti ustrezno usposobljenost, če jih samostojni podjetnik želi opravljati. Obrti se v Avstriji torej ločujejo na regulirane obrti, za katere je obvezna predložitev dokazila o strokovni usposobljenosti in pridobitev obrtnega dovoljenja, ter proste obrti, kjer dokazila in obrtno dovoljenja niso potrebna (Rechtsinformationssystem des bundes, b. d.).

Posredništvo in trgovina na drobno in debelo z blagom široke potrošnje, kot jo ima obravnavani samostojni podjetnik X, v osnovi ne potrebuje obrtnega dovoljenja za delovanje in spada v proste obrti. V nasprotnem primeru bi se moral samostojni podjetnik X v Avstriji ob registraciji izkazovati z dokazili o ustrezni usposobljenosti za delovanje v tej obrti. Kot dokazila se upoštevajo potrdila o opravljenem mojstrskem izpitu, potrdilo o opravljenem izpitu za podjetništvo, diploma univerzitetne izobrazbe in spričevalo o dokončanju ustrezne tehnične smeri poklica.

Avstrija ima prav tako kot Slovenija za vse državljane držav članic EU, EGP ali Švicarske konfederacije svobodno pot za odpiranje podjetja pri njih, v primeru državljanov tretjih držav pa je ob prijavi obrti potrebno priložiti potrdilo o stalnem prebivališču ali izpis iz kazenskega registra države, od koder prihajajo.

2.3.2 Vpis v Poslovni register Avstrije

Poslovni register gospodarskih družb (Firmenbuch) se vodi pri deželnih sodiščih (Landesgerichten). Podatki vseh poslovnih subjektov, ki so vpisani v poslovni register gospodarskih družb, so shranjeni v centralni bazi podatkov (Firmenbuchdatenbank), ki jo vodi Zvezni računalniški center (Bundesrechenzentrum BRZ) na Dunaju in deluje pod okriljem Ministrstva za pravosodje (Bundesministerium für Justiz: Die Firmenbuchdatenbank) (Balažič J., Žagar K. Steiner N., 2016).

Podatki iz poslovnega registra gospodarskih družb niso javno dostopni. Edini javni vir informacij za podatke o samostojnih podjetnikih, ki niso vpisani v prej navedenem registru, je register, imenovan Poslovni informacijski sistem Avstrije – Gewerbeinformationssystem Austria (GISA). GISA je javno dostopen informacijski register o podatkih vseh podjetij s sedežem v Avstriji (Auszug, b. d.).

Registracija podjetja v Avstriji je načeloma brezplačna, razen za izjeme, določene z zakonom, medtem ko je vpis v Poslovni register podjetij Avstrije plačljiv in stane približno 90 €.

Za razliko od Slovenije se v Avstriji samostojni podjetnik ni dolžan vpisati v poslovni register podjetij do meje za obvezno predložitev računov, ki je 700.000,00 € letnega prometa. Možen je sicer prostovoljni vpis, ki pa podjetnika k ničemer ne zavezuje, tudi, kar se tiče računovodskih zahtev ne. Samostojni podjetniki, ki so vpisani v poslovni register, uporabljajo označbo e.U »registrirani podjetnik« (Unternehmensservice Portal, 2020).

V slovenski zakonodaji mora samostojni podjetnik ob registraciji dejavnosti vpisati firmo, oznako dejavnosti in ji priključiti svoje ime ter priimek in kratico s. p, na primer Montaža Simon Novak s. p. Pri tem ima v poslovnem svetu možnost uporabljati tudi samo kratki naziv firme, in sicer kot Simon Novak s. p. Po pravilih avstrijske zakonodaje lahko samostojni podjetnik, ki ni vpisan v register podjetij, za poslovne namene uporablja samo ime in priimek, na primer Simon Novak. Vpisani v register uporabljajo oznako e.U, na primer Simon Novak e.U. Pri tem ni nujno, da je v nazivu podjetja tudi ime in priimek nosilca. Naziv samostojnega podjetnika v Avstriji je lahko tudi samo Montaža e.U.

Podjetnik z pravno organizacijsko obliko s. p. v Avstriji ni obvezen voditi dvostavnega knjigovodstva, prav tako do praga 700.000 € letnega prometa, ne glede na to, če je na prostovoljni bazi vpisan v poslovni register (Wirtschaftskammern Österreichs Gründerservice, b. d.).

2.3.3 *Vpis v davčni register Avstrije*

Davčni urad je samostojni podjetnik v Avstriji dolžan obvestiti o registraciji in lokaciji dejavnosti v roku 30 dni od začetka dejavnosti. Registracije, ki so potrebne za davčne namene, lahko podjetnik opravi elektronsko ali osebno na pristojnih finančnih uradih glede na sedež in lokacijo dejavnosti. Samostojni podjetnik, ki ni državljan Avstrije, mora po prvem mesecu opravljanja dejavnosti za namene odvajanja davkov zaprositi tudi za davčno številko v Avstriji, imenovano Umsatzidentifikationsnummer (UID-Numer). Vprašalnik Verf24, ki je namenjen samostojnim podjetnikom, na osnovi katerega finančni urad izda davčno številko, na podlagi prošnje posredujejo sami. Identiteta samostojnega podjetnika se mora identificirati s kopijo osebnega dokumenta, ki se priloži k vlogi. Informacije, ki jih vprašalnik zahteva, so tudi povezane s predvidenim dobičkom v prihodnjih dveh letih poslovanja, saj se na podlagi tega kasneje plačuje davek na dohodek ob vsakem četrletju. Glede na predvidene prihodke, ki se vpišejo na vprašalniku, davčni urad izda ali ovrže oprostitev za mala podjetja, ki niso zavezana k obračunu davka na dodano vrednost DDV, ker njihovi letni prihodki ne presegajo 30.000€. Samostojni podjetnik se lahko tudi prostovoljno vpiše v sistem obračuna davka na dodano vrednost ne glede na predvidene prihodke. To željo mora tudi izraziti na vprašalniku, ko ga izpolnjuje (Gruenderguide, 2018).

Dobiček samostojnega podjetnika v Avstriji je prav tako obdavčen z dohodnino in mora za ta namen po davčni zakonodaji Avstrije za vsako leto poslovanja tudi oddati izdelan davčni obračun dohodnine Einkommensteuererklärung na podlagi zakona o dohodnini EstG.

Fizična oseba, ki nima stalnega bivališča v Avstriji in se odloči registrirati svojo profitno dejavnost v Avstriji kot samostojni podjetnik, se obravnava kot davčni nerezident Avstrije. Kaj pomeni biti davčni rezident ali nerezident pa bomo obravnavali v poglavju 3.

Vsekakor pa je pri davčnih nerezidentih v izogib, da bi na svoje dohodke plačali davek večkrat v različnih državah, pomembna informacija o mednarodnih pogodbah o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodkov in premoženja. Slovenija in Avstrija imata sklenjeno navedeno pogodbo, kar bi v primeru našega samostojnega podjetnika X ob selitvi podjetja v tujino in ohranitvi davčnega rezidentskega statusa v Sloveniji pomenilo, da bi se mu obračunan in plačan davek na dohodek iz poslovanja v Avstriji upošteval kot že plačan davek v Sloveniji v obračunu dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

2.3.4 Vključitev v obvezno zdravstveno zavarovanje Avstrije

V Avstriji obvezno socialno zavarovanje (SVS) prične teči z dnem registracije dejavnosti oziroma pridobitve obrtnega dovoljenja. Vpis v obvezno zdravstveno zavarovanje oseba, ki pričinja z dejavnostjo, opravi elektronsko preko portala e-Gründung ali osebno na izpostavi pristojnega organa zavoda za socialna zavarovanja za gospodarske dejavnosti (SVA) v roku 30 dni od registracije. Ti predpisi veljajo za vse podjetnike, tudi tiste iz držav članic EU, ki registrirajo dejavnost v Avstriji. Obvezno zavarovanje je sestavljeno iz zdravstveno-pokojninskega zavarovanja kot določa Obrtni zakon o socialnih zavarovanjih (GSVG) in nezgodno zavarovanje na podlagi splošnega zakona o socialnih zavarovanjih (ASVG). Mali podjetniki, katerih letni dobiček ni višji od 4.871,76 € (5.527,92 € od 1. 1. 2020) in letni promet ne presega 30.000 € (35.000 € od 1. 1. 2020), so lahko na podlagi prošnje oproščeni plačila zdravstveno-pokojninskega zavarovanja. Prav tako obstajajo ugodnosti pri plačilu zdravstvenih prispevkov za mlade podjetnike (Art-bv, b. d.).

Izračun osnove za plačilo prispevkov je enak kot v Sloveniji (letni poslovni prihodki – letni poslovni odhodki + vplačani prispevki za samozaposlenega). Ker ima Avstrija daljše roke za oddajo letnih poročil in zato v tekočem letu ni mogoče obračunavati in odvajati prispevkov po izračunani zavarovalni osnovi preteklega poslovnega leta, pri njih velja pravilo, da prispevki temeljijo na dohodku tretjega predhodnega koledarskega leta in se kasneje v letih poračunavajo.

Prispevki so sestavljeni iz zdravstvenega zavarovanja 7,65 % (od 1. 1. 2020 6,8 %) zavarovalne osnove, pokojninsko zavarovanje 18,5 %, poklicno zavarovanje 1,53 %, za nezgodno zavarovanje je potrebno plačati fiksni znesek 9,79 € (od 1. 1. 2020 10,09 €) mesečno ne glede na dohodek (SVS Gemeinsam gesünder, b. d.).

Zakon GSVG določa minimalno in maksimalno letno osnovo za prispevka. Kar pomeni, če je iz poslovnega izida izračunana letna osnova za prispevke nižja od zakonsko določene minimalne osnove, se prispevki plačujejo zakonsko določene minimalne osnove. Sistem je enak kot v Sloveniji. Podrobneje bomo prispevke samostojnega podjetnika predstavili v poglavju 6.

Prispevki se plačujejo na trimesečje za nazaj, na podlagi prošnje je možno tudi mesečno plačilo. Poračuni prispevkov za pretekla leta po določitvi končne osnove za prispevke se prav tako plačujejo ob četrtletju v štirih enakih zneskih. Dolgovani znesek prispevkov iz preteklih let se lahko na željo zavarovanca obračuna tudi pri tekočih začasnih prispevkih. Prav tako lahko zavarovanec zaprosi za zmanjšanje prispevkov, če pričakuje, da se bo njegov poslovni izid tekočega poslovnega leta bistveno zmanjšal v primerjavi s poslovnim izidom tretjega predhodnega poslovnega leta (Wirtschaftskammern Österreichs Grunderservice, b. d.).

3 SPLOŠNA OPREDELITEV DAVČNEGA REZIDENTSTVA

V tem poglavju bom podrobneje prikazala, kaj pomeni biti davčni rezident obravnavanih držav. Tako Slovenija kot Avstrija s svojima zakonoma o dohodnini opredeljujeta pojem davčni rezident. Slovenski zakon o dohodnini (Zdoh-2) in avstrijski zakon o dohodnini (EstG) sta glede opredelitve rezidenta popolnoma enaka, zato avstrijskega zakona ne bom posebej navajala, niti predstavljala.

Obdavčitev dohodkov fizične osebe, torej tudi samostojnega podjetnika, se izvaja v državi, kjer ima le-ta svoj davčni rezidentski status. Davčni rezidentski status Slovenije se določa na podlagi določil Zakona o dohodnini (Zdoh-2).

»V 6. Členu Zdoh-2 je določeno, da je zavezanec rezident Slovenije v kateremkoli času v davčnem letu, če v tem času izpolnjuje katerega od naslednji pogojev:

- Ima uradno prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji.
- Biva izven Slovenije zaradi zaposlitve v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji Republike Slovenije ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri mednarodni organizaciji, kot javni uslužbenec z diplomatskim ali konzularnim statusom, ali je zakonec ali vzdrževani družinski član takega javnega uslužbenca in prebiva s to osebo.
- Je bil rezident Slovenije v kateremkoli obdobju preteklega ali tekočega leta in biva izven Slovenije zaradi zaposlitve:
 - v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji Republike Slovenije ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri mednarodni organizaciji, kot javni uslužbenec v tehnični ali administrativni funkciji, brez diplomatskega ali konzularnega statusa;
 - kot javni uslužbenec ali funkcionar v državnem organu ali organu lokalne skupnosti, in sicer v državi, ki na podlagi vzajemnosti takega uslužbenca ne šteje za svojega rezidenta;
 - kot uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropski investicijski banki ali Evropskem investicijskem skladu, ali je zakonec, ki ni zaposlen in ne opravlja dejavnosti, ali vzdrževan otrok takega uslužbenca in prebiva s to osebo.

- Je bil rezident Slovenije v kateremkoli obdobju preteklega ali tekočega leta in biva izven Slovenije zaradi opravljanja funkcije poslanca v Evropskem parlamentu.
- Ima svoje običajno bivališče ali središče svojih osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji.
- Je v kateremkoli času v davčnem letu prisoten v Sloveniji skupno več kot 183 dni.«
(Računovodja.com, 2019).

Fizična oseba s stalnim bivališčem v Sloveniji, ki opravlja pridobitno dejavnost, ne glede na to, ali je ta dejavnost registrirana v Sloveniji ali izven nje, se šteje za davčnega rezidenta Slovenije. Davčni rezident Slovenije, ki dosega dohodke iz naslova opravljanja dejavnosti v Sloveniji ali izven nje, mora prihodke in odhodke ugotavljati po slovenski davčni zakonodaji in jih predložiti oziroma poročati na obračunu akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti v Sloveniji (v nadaljevanju davčni obračun). To zanj pomeni, da dohodke prikazuje in jih izpostavi obdavčitvi dvakrat, in sicer v državi rezidentstva in v državi, kjer ima pridobitna dejavnost svoj sedež.

Pojav možnosti dvojnega obdavčevanja je najpogostejša, kadar rezident ene države pridobiva dohodke v drugi državi in obe državi ta isti dohodek obdavčujeta (Šeliga N, 2010). Plačevanje dvojnega davka na isti dohodek je seveda tako s strani zavezanca za davek in s strani države nesprejemljivo in nesmotrno. Ker je cilj vsake države zaščititi svoje davkoplačevalce, države sprejemajo ukrepe za razreševanje problematike dvojnega obdavčevanja na več načinov. Prvi tak ukrep država uredi po navadi že v sami zakonodaji, sledi ukrep podpisa konvencij z drugimi državami o odpravi dvojne obdavčitve.

Slovenija ima v Zakonu o dohodnini (Zdoh-2) določeno, da če je bil od dohodkov, ki se všttevajo v osnovo za dohodnino, plačan davek v tujini, se odmerjena dohodnina zmanjša za ta davek (Zakon o dohodnini, 2016). Enako določbo vsebuje tudi Zakon o dohodnini (EstG) Avstrije. Obe omenjeni državi imata sklenjeno mednarodno konvencijo oziroma pogodbo o odpravi dvojnega obdavčevanja.

4 POSLOVNI IZID

V tem poglavju bom predstavila poslovni izid samostojnega podjetnika X za leto 2019 in ga primerjala s poslovnim izidom kot bi ga izkazoval po zakonodaji Avstrije. Moja osrednja tema diplomskega dela je davčna obravnava, vendar davčni dobiček sloni na samem poslovnem izidu in pravilnem prepoznavanju poslovnih prihodkov in odhodkov. V samem poslovnem izidu in njegovem prikazu bom izpostavila stroške ter odhodke, ki jih davčna zakonodaja ter drugi predpisi Avstrije tretirajo drugače kot Slovenija.

Izkaz poslovnega ozadja v Avstriji Gewin-und-Verlust-Rechnung (GuV) je ena izmed temeljnih sestavin zaključnega računa samostojnega podjetnika tako v Slovenji kot tudi v Avstriji. Osnovno obliko in postavke poslovnega izida v Sloveniji predpisuje Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). Ta isti zakon prav tako predpisuje, da so vsi samostojni podjetniki dolžni voditi poslovne knjige in jih enkrat letno zaključiti, upoštevajoč ZGD-1 in Slovenske računovodske standarde (SRS).

»Poslovni izid ureja SRS2016 21. Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, v katerem je resnično in pošteno prikazan poslovni izid za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja. Poslovni izid je lahko dobiček ali izguba, je razlika med prihodki in dohodki v obračunskem obdobju« (Verlag dashofer, 2020).

Tudi v Avstriji se pri sestavljanju poslovnega izida zavezanci morajo držati osnovnih načel pravilnega knjigovodstva in pravilno prikazovati prihodke ter odhodke obravnavanega leta, za katerega izdelujejo poslovni izid. Razlik med postavkami poslovnega izida Avstrije v primerjavi s Slovenijo ni, v bistvu je sama sestava poslovnega izida in bilance stanja po Evropi med državami zelo podobna. Razlike so v ozadju, v sami zakonodaji, kot so na primer zakonsko predpisane stopnje amortizacije, izračuni osnove za obračun prispevkov samostojnih podjetnikov in s tem povezani zneski stroškov, razne uredbe o povračilih stroškov, ki se ne vštevajo v davčno osnovo itd.

4.1 Primerjava poslovnega izida Slovenija–Avstrija

Primerjala bom poslovni izid samostojnega podjetnika X za leto 2019 v Sloveniji in poslovni izid istega samostojnega podjetnika X kakršen bi bil po avstrijski zakonodaji. Pri slednjem sem podatke črpala iz javno objavljenega letnega poročila in lastnih evidenc. Določene podatke bom zaradi boljše primerjave in prikaza učinka tudi prilagodila.

Tabela 1: Primerjava izkaza poslovnega izida samostojnega podjetnika X za leto 2019

Postavka:	SLOVENIJA	AVSTRIJA
Poslovni prihodki	126.673,37 €	126.673,37 €
Poslovni odhodki	113.215,16 €	112.379,87 €
stroški blaga, materiala in storitev	98.662,01 €	98.662,01 €
(strošek reprezentance)	250,00 €	250,00 €
(davčno neupravičeni stroški privat rabe)	726,79 €	726,79 €
odpisi vrednosti (amortizacija)	1.114,64 €	735,07 €
drugi poslovni odhodki	13.438,51 €	12.982,79 €
(prispevki za socialno varnost podjetnika)	4.612,53 €	3.170,04 €
(kilometrina podjetnika)	7.302,10 €	8.288,87 €
(Malica podjetnika)	1.523,88 €	0 €
(Dnevnice)	0 €	1.523,88€
Dobiček iz poslovanja	13.458,21 €	14.293,50 €
Finančni prihodki	0 €	0 €
Finančni odhodki	2.339,02 €	2.339,02 €
Podjetnikov dohodek	11.119,19 €	11.954,48 €

Vir: (poslovni izid samostojnega podjetnika X 2019)

Ne glede na to, ali ima samostojni podjetnik X registrirano dejavnost v Sloveniji ali v Avstriji, se prikaz v postavki poslovni prihodki nič ne spremeni. Vsi poslovni prihodki v poslovnem izidu Slovenije bi bili tudi poslovni prihodki poslovnega izida Avstrije. Drugače pa je s poslovnimi odhodki. Tukaj spremembe izvirajo iz amortizacije prispevkov za socialno varnost ter stroškov kilometrin, malice in dnevnice.

Za avstrijski obračun amortizacije (Abschreibung) je značilno, da sam obračun bolj temelji na življenjsko-uporabni dobi sredstva in ne toliko na predpisani amortizacijski stopnji. Njihova maksimalno predpisana amortizacijska stopnja za opremo je sicer 30 %, ampak upravičenost uporabe te stopnje mora biti dokazljiva s časom uporabnosti sredstva za gospodarske namene. Pri določanju življenjske dobe opredmetenih osnovnih sredstev si lahko pomagajo z izdanimi predpisanimi AfA tabelami nemškega ministrstva za finance.

Za določena opredmetena osnovna sredstva življenjsko dobo sredstva določa Zakon EStG. Računalniška in strojna oprema ima po zakonu določeno 3-letno življenjsko dobo, medtem ko pisarniško pohištvo 10-letno. Sredstva majhnih vrednosti (Geringwertige Wirtschaftsgüter – GVG) do zneska 400 € (od 1. 1. 2020 v znesku 800 €) se lahko v celoti uveljavlja kot strošek v letu nakupa in aktivacije.

Zakon o davku od dohodka pravnih oseb (ZDDPO-2) v Sloveniji določa najvišjo amortizacijsko stopnjo glede na vrsto sredstva. Tako je na primer za opremo, kamor spada tudi pisarniško pohištvo, določena maksimalna letna stopnja 20 %, računalniško, strojno in programsko opremo pa 50 %.

V Sloveniji SRS 1 opredeljuje, kaj je osnovno sredstvo in drobní inventar. SRS opredeljuje tudi, da se opredmeteno osnovno sredstvo z nabavno vrednostjo, ki ne presega 500 €, lahko razporedi med stroške materiala. Pravila in zakonodaja glede amortizacije se v obravnavanih državah v določenih točkah razhajajo, kar posledično vpliva na različna izkaza poslovanja. Razlike v izračunu amortizacije prikazujem v naslednji tabeli.

Tabela 2: Izračun amortizacije in primerjava

Naziv opredmetenega osnovnega sredstva	Nabavna vrednost	AM SLO. v %	Vrednost AM. v Sloveniji	AM ATU v %	Vrednost AM. v Avstriji
Pisalna miza Oreon	680,20 €	20	136,04 €	10	68,02 €
Računalnik HP	750,00 €	50	375,00 €	33	247,50 €
Pisarniški stol	280,15 €	20	56,03 €	10	28,02 €
Tiskalnik Canon	320,70 €	20	64,14 €	33	105,83 €
Telefon Samsung s7	549,83 €	50	274,92 €	33	181,44 €
Polični sistem	1.042,62 €	20	208,52 €	10	104,26 €
Skupaj strošek amortizacije		SLO	1.114,64 €	ATU	735,07 €

Vir: (register osnovnih sredstev samostojnega podjetnika X)

Glede na izračune v tabeli 2, vidimo, da ima samostojni podjetnik stroškov amortizacije po slovenski zakonodaji, ki jih lahko vnese v poslovni izid, v znesku 1.114,64 €. Medtem ko bi v poslovnem izidu v državi Avstriji lahko kot stroške amortizacije uveljavil 735,07 €.

Med stroške, vključene v postavko drugi poslovni odhodki v izkazu poslovnega izida Slovenije, so stroški prispevkov samostojnega podjetnika, stroški povračil za prehrano ter stroški povračil za službene poti. Prispevke samostojnega podjetnika bomo podrobneje obravnavali in prikazali v poglavju 6, zato jih v tem poglavju ne bom vključevala.

V Sloveniji povračila stroškov v zvezi z delom ureja Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugimi dohodki, ki se ne všttevajo v davčno osnovo (v nadaljevanju Uredba).

Obravnavani samostojni podjetnik je uveljavljal stroške prehrane in stroške kilometrin za službene poti kot svoje poslovne odhodke. Znesek stroška prehrane za obravnavano leto je 1.523,88 €.

Avstrijska zakonodaja takega povračila stroškov prehrane ne pozna, samostojni podjetnik lahko uveljavlja kot strošek prehrane dnevno (Tagesgeld) za službeno pot. Višina neobdavčene dnevnice v Avstriji je prav tako kot v Slovenji zakonsko določena in je odvisna od časa trajanja službene poti.

V Sloveniji se dnevnice obračunavajo za službene poti, ki trajajo najmanj 6 ur, medtem ko Avstrija priznava dnevno tudi že za službene poti, ki trajajo 3 ure. Obravnavani samostojni

podjetnik v izkazu poslovnega izida Slovenije ni prikazoval nobenih stroškov v povezavi z dnevnici, zato bomo predpostavljali, da bi strošek dnevnic v poslovnem izidu Avstrije na letni ravni bil enak kot je prikazan strošek malice v poslovnem izidu Slovenije.

Znesek stroška kilometrine predstavlja 19.735,40 prevoženih kilometrov v službene namene na podlagi potnih nalogov, kjer je kilometer na podlagi Uredbe do zneska 0,37 € neobdavčen. Strošek kilometrine (Kilometergeld) samostojnega podjetnika v Avstriji je neobdavčen do 0,42 €/km z omejitvijo do 30.000 (do 12.600 €) prevoženih kilometrov za službene namene na leto. Na obravnavanem primeru bi to pomenilo, da bi samostojni podjetnik v izkazu poslovnega izida Avstrije lahko med druge poslovne odhodke vključil stroške kilometrine v znesku 8.288,87 €, kar je za 986,68 € več kot mu jih prizna slovenska Uredba. Kot zanimivost je tudi to, da Avstrija davčno priznava kilometrino tudi za vožnjo z motociklom 0,24 €/km in peš hod ali kolo 0,37€/km, če so poti opravljene za službene namene, ustrezajo pogojem zakona in se zanje vodi potni nalog.

Ostale postavke izkaza poslovnega izida Slovenije in Avstrije so po zakonski opredelitvi po vsebini med seboj enake, zato jih podrobneje ne bom razčlenjevala in preračunavala, ker ne bi doprinesle nobenih razlik v obravnavanih poslovnih izidih.

5 DAVČNI OBRAČUN

Poslovni izid, ugotovljen v skladu s SRS, in pravilno prepoznavanje prihodkov ter odhodkov, je osnova za sestavo davčnega obračuna ali davčnega izkaza. Davčni obračun je v večini podjetij drugačen od poslovnega izida, saj niso vsi odhodki na podlagi Zakona o davku od dohodka pravnih oseb (ZDDPO-2) davčno priznani. Pravna podlaga za sestavo davčnega obračuna je torej ZDDPO-2. Ta velja tudi za samostojne podjetnike.

5.1 *Davčni obračun – zakonodaja Slovenije*

Fizična oseba s stalnim bivališčem v Sloveniji, ki opravlja pridobitno dejavnost, ne glede ali je ta dejavnost registrirana v Sloveniji ali izven nje, se šteje za davčnega rezidenta Slovenije. Davčni rezident Slovenije, ki dosega dohodke iz naslova opravljanja dejavnosti v Sloveniji ali izven nje, mora prihodke in odhodke ugotavljati po slovenski davčni zakonodaji in jih predložiti oziroma poročati na obračunu akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti v Sloveniji na obrazcu DDD_DDD (v nadaljevanju davčni obračun).

V primeru opravljanja dejavnosti izven Slovenije je pomembno upoštevati mehanizem za preprečevanje dvojne obdavčitve dohodkov fizičnih in pravnih oseb, ki daje možnost, da se v tujini že vplačan davek iz naslova opravljanja dejavnosti upošteva kot plačani davek pri davčnem obračunu v Sloveniji.

V primeru, ko se rezident Slovenije registrira in opravlja samostojno dejavnost v drugi državi, je dolžan na podlagi načel obdavčitve po svetovnem dohodku ta dohodek, ki izvira v drugi državi, prikazati tudi v Sloveniji ter do 31. 3. predložiti tako imenovan davčni obračun oziroma napoved za dohodke iz poslovanja za preteklo leto. Podatki morajo biti predloženi v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (SRS), Zakonom o davku od dohodka pravnih oseb (ZDDPO-2) ter v skladu z Zakonom o dohodnini (Zdoh-2).

Davčno priznani odhodki so samo odhodki, ki so potrebni za pridobitev obdavčljivih prihodkov. Pri ugotavljanju davčne osnove upoštevamo ZDDPO-2 in ZDoh-2, ki opredeljujeta odhodke, ki se v celoti ali delno izvzemajo iz odhodkov.

Kot davčno nepriznani odhodki in stroški se tretirajo odhodki oziroma stroški, ki ne pripomorejo k poslovanju, so nepotrebni, neobičajni in neupravičeni. Prav tako se za davčno neupravičene štejejo stroški, ki se nanašajo na obresti nepravočasno plačanih davkov in

prispevkov, stroški, ki se nanašajo na zasebno življenje lastnikov ali povezanih oseb, delavcev in drugih oseb. Tudi odhodki, ki so potrebni za pridobivanje obdavčljivih prihodkov, niso vsi v celoti davčno priznani.

Delno priznani stroški so:

- *Stroški reprezentance*. To so predvsem stroški za pogostitev, darila, nočitve in prevozi poslovnih partnerjev, katere zakon obravnava kot davčno priznane samo v 50 % izkazanega zneska (minimax, b. d.).
- *Stroški nadzornega sveta*. Zanje velja enako kot za reprezentanco, saj so davčno priznani samo v 50 % zneska. Sem spadajo stroški najemnin za prostore za seje, sejnine itd. (minimax, b. d.).
- *Stroški amortizacije*. Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb prav tako predpisuje maksimalno stopnjo upravičenosti pri stroških amortizacije. Po zakonu so predpisane višje amortizacijske stopnje za:
 1. gradbene objekte, vključno z naložbenimi nepremičninami (3 %),
 2. dele gradbenih objektov, vključno z deli naložbenih nepremičnin (6 %),
 3. opremo, vozila in mehanizacijo (20 %)
 4. dele opreme in opremo za raziskovalne dejavnosti (33,3 %),
 5. računalniško, strojno in programsko, opremo (50 %),
 6. večletne nasade (10 %),
 7. osnovno čredo (20 %) in
 8. druga vlaganja (10%) (Zakon o davku od dohodka pravnih oseb, 2006).

V obravnavanem primeru samostojnega podjetnika X za poslovno leto 2019 smo v prejšnjem poglavju ugotovili, da v svojem poslovnem izidu izkazuje davčno priznane prihodke v znesku 126.673,37 €.

Na strani odhodkov pa ob upoštevanju ZDDPO-2 moramo izvzeti stroške, ki so povezani z nepravočasno plačanimi davki in drugimi dajatvami v znesku 48,55 €, davčno neupravičene stroške, ki se nanašajo na zasebno življenje lastnikov v skladu z 29. členom ZDDPO-2 v znesku 726,79 € ter 50 % stroškov reprezentance 125 €.

Izračun davčnega dobička je prikazan v tabeli 3 v nadaljevanju.

Tabela 3: Povzetek davčnega obračuna samostojnega podjetnika X – Slovenija

Postavka:	V evrih:
Prihodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih	126.673,37 €
Davčno priznani prihodki	126.673,37 €
Odhodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih	115.554,18 €
Odhodki za obresti od nepravočasno plačanih davkov ali drugih dajatev	48,55 €
Stroški, ki se nanašajo na zasebno življenje lastnikov	726,79 €
Stroški reprezentance 50 %	125,00 €
Davčno nepriznani stroški/odhodki skupaj	900,34 €
Davčno priznani stroški/odhodki	114.653,84 €
Razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki	12.019,53 €
DDD_DDD zap. 9/davčna osnova	

Vir: (Obračun DDD_DDD samostojnega podjetnika X za leto 2019)

Ob upoštevanju Zdoh-2 in ZDDPO-2 sem izračunala davčni dobiček v znesku 12.019,53 €, ki nam predstavlja nadaljnjo osnovo za izračun obdavčitve samostojnega podjetnika. Kot samokontrola izračuna nam lahko služi tudi ročni izračun, kjer izkazu poslovnega izida leta 2019 v znesku 11.119,19 € prištejemo vse davčno nepriznane stroške/odhodke v znesku 900,34 €. Tako rezultat mora biti enak davčnemu dobičku 12.019,53 €.

Glede na zakonska določila, da so davčni rezidenti Slovenije obdavčeni po svetovnem dohodku, bi naš samostojni podjetnik X, če bi svojo dejavnost registriral in preselil v sosednjo Avstrijo in ob tem ohranil stalno prebivališče v Sloveniji ter s tem davčni rezidentski status v Sloveniji, moral oddati davčni obračun Sloveniji za leto 2019 po slovenski davčni zakonodaji. Ob tem bi rezultat oziroma davčni dobiček bil enak že izračunanemu v tabeli 3.

Davčni dobiček samostojnega podjetnika X je osnova za določanje pripadajoče splošne olajšave, ki podjetniku pripada glede na davčni rezidentski status. Zakon o dohodnini ZDoh-2 določa, da imajo davčni rezidenti Slovenije in nekateri rezidenti drugih držav, ki izpolnjujejo pogoje iz 116. člena Zdoh-2, pravico do več vrst olajšav, s katerimi si lahko znižujejo svojo davčno osnovo. Osnovna med olajšavami je splošna davčna olajšava. Splošna davčna olajšava pripada davčnemu rezidentu Slovenije v višini glede na njegove dosežene letne dohodke (Pupis R., 2016a).

Obdavčitev samostojnih podjetnikov, ki ugotavljajo svojo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov tako kot obravnavani samostojni podjetnik X, je progresivna po dohodninski lestvici glede na višino davčne osnove. Lestvica za odmero dohodnine je določena s Pravilnikom o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine, ki jo izda Ministrstvo za finance na podlagi Zdoh-2. Lestvico dohodnine in znesek olajšav za leto 2019 navajam v tabeli 5.

Tabela 4: Lestvica splošne olajšave za leto 2019 – Slovenija

Skupni dohodek v €		Olajšava v €
Nad	Do	
	11.166,37	6.519,82
11.166,37	13.316,83	3.302,70 + (19.922,15 – 1,49601 x skupni dohodek)
13.316,83		3.302,70

Vir: (Ministrstvo za finance, 2018)

Na obravnavanem primeru samostojnega podjetnika X skupno doseženi prihodki predstavljajo njegov davčni dobiček poslovnega leta v znesku 12.019,53 €, katerega moramo povečati za obračunane prispevke za socialno varnost v znesku 4.612,53 €.

Izračun nam prinese bruto dohodek na osnovi katerega se določi pripadajoča splošna olajšava samostojnega podjetnika.

Tabela 5: Izračun pripadajoče splošne davčne olajšave v Sloveniji

Postavka	Znesek
DDD_DDD – zap. 9 (davčni dobiček)	12.019,53 €
+ obračunani obvezni socialni prispevki v 2019	4.612,53 €
= bruto osnova za določanje olajšave	16.632,06 €
Pripadajoča splošna olajšava po lestvici	3.302,70 €

Vir: (Lastni vir)

Glede na prikazani izračun lahko samostojni podjetnik X v letu 2019 pri obračunu davka od dejavnosti upošteva samo 3.302,70 € splošne olajšave.

Poleg splošne olajšave Zdoh-2 omogoča koriščenje še drugih olajšav, kot so na primer olajšava za vzdrževane družinske člane, olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj, olajšava za investiranje, olajšava za donacije itd.

Obravnavani samostojni podjetnik X v letu 2019 ni imel investicij v opremo, katera bi po ZDDPO-2 bila predmet davčne olajšave za investiranje. V letu 2019 nima pogojev za koriščenje katerekoli druge olajšave za znižanje njegove davčne osnove.

Davčna osnova za izračun davka iz dejavnosti samostojnega podjetnika X je iz podatkov iz tabele 6., torej 8.716,83 €.

Tabela 6: Davčna osnova samostojnega podjetnika X za leto 2019

Postavka	Znesek
DDD_DDD – zap. 9 (davčni dobiček)	12.019,53 €
– pripadajoča splošna olajšava po lestvici	3.302,70 €
= davčna osnova za izračun davka	8.716,83 €

Vir: (Lastni vir)

Samostojni podjetnik X iz podatkov svojega poslovanja in določb pravilnikov ter zakonov izkazuje davčno osnovo 8.716,83 €. Izračun davka je, kot sem že navedla, progresiven in odvisen od višine davčne osnove, najnižja dohodninska stopnja do neto davčne osnove 8.021,34 € znaša 16 %, medtem ko najvišja za dohodke od 70.907,20 € znaša 50 %.

Tabela 7: Lestvica za obračun dohodnine za leto 2019 – Slovenija

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
Nad	Do		
	8.021,34		16 %
8.021,34	20.400,00	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
20.400,00	48.000,00	4.625,65	+ 34 % nad 20.400,00
48.000,00	70.907,20	14.009,65	+ 39 % nad 48.000,00
70.907,20		22.943,46	+ 50 % nad 70.907,20

Vir: (Zakon o dohodnini, 2016)

Progresiven način obračunavanja pomeni, da se z višanjem dohodkov in prestopom med dohodninskimi razredi obdavčitev zvišuje. Kar pa ne pomeni, da se od celote davčne osnove plača davek samo od ene davčne stopnje. Od neto davčne osnove do 8.021,34 € se plača davek po 16 % dohodninski stopnji, razlika navzgor pa po davčnih stopnjah, in sicer odvisno do katerega razreda davčna osnova seže. Primer izračuna predstavlja tabela 8.

Tabela 8: Izračun davka iz dejavnosti samostojnega podjetnika X

Postavka	Znesek osnove	Stopnja obdavčitve	Znesek davka
A) Davčna osnova za izračun davka	8.716,83 €		
1. stopnja do neto davčne osnove	8.021,34 €	16 %	1.283,41 €
2. stopnja razlika (A – 1. stopnja)	695,49 €	27 %	187,78 €
Skupaj davek za plačilo			1.471,19 €
Že plačano z akontacijami v letu 2019			1.250,14 €
Doplačilo po ZR za leto 2019			221,05 €
Akontacije davka v letu 2020/mesečne			122,60 €

Vir: (Lastni vir)

Za samostojnega podjetnika X sem v tabeli 8 izračunala, da plača od višine davčne osnove 8.021,34 € davka iz dejavnosti v znesku 1283,41 €. Razlika v davčni osnovi 695,49 €, ki pa sovпада v višji davčni razred, doprinese še dodatnih 187,78 € davka. Skupaj davčna obveznost iz davka na dohodek iz dejavnosti za samostojnega podjetnika X za leto 2019 je 1.471,19 €.

Med davčnim obdobjem se plačujejo akontacije davka, izračunane na podlagi preteklega zaključnega računa. V mojem primeru se je samostojnemu podjetniku X na podlagi zaključnega računa za leto 2018 dodelilo mesečno plačevanje akontacij davka iz dejavnosti v znesku 104,17 €, kar je na letni ravni 1250,14 € vplačanih akontacij za leto 2019. Vplačane akontacije se štejejo kot že plačan davek pri zaključnem računu za leto 2019, zato je razlika za doplačilo samo 221,05 €.

Vsak davčni zavezanec mora ugotovljeno razliko med akontacijami davka in davka od dejavnosti, ugotovljenega v zaključnem računu, plačati v 30 dneh od dneva predložitve zaključnega računa. Na podlagi predloženega zaključnega računa mora samostojni podjetnik X v letu 2020 plačevati mesečne akontacije davka od dohodka v znesku 122,60 € s prvim obrokom 10. 2. 2020 in zadnjim obrokom za leto 2020, to je 10. 1. 2021.

5.2 Davčni obračun – zakonodaja Avstrije

Avstrija sodi med najbolj razvita gospodarstva na svetu, njen davčni sistem je visoko razvit in se prilagaja potrebam v praksi. Davčni sistem Avstrije se zgleduje po nemškem davčnem sistemu in je dokaj nezahteven in pregleden. Vsebuje pozitivne pogoje za podjetja ter stimulira podjetništvo. Dobiček samostojnega podjetnika v Avstriji je prav tako obdavčen z dohodnino in mora za ta namen za vsako leto poslovanja tudi oddati po davčni zakonodaji Avstrije izdelan davčni obračun dohodnine (Einkommensteuererklärung) na podlagi zakona o dohodnini EstG. Davčni obračun se odda elektronsko na spletni strani FinanzOnline, kjer je potrebna registracija. Samostojni podjetniki morajo k obračunu dohodnine obrazcu E1 izpolniti tudi prilogo E1a poslovnih prihodkov in odhodkov (Mobilitysmart, b. d.).

Tabela 9: Primer davčnega obračuna samostojnega podjetnika X, 2019 – Avstrija

Postavka:	V evrih:
Prihodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih	126.673,37 €
Davčno priznani prihodki	126.673,37 €
Odhodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih	114.718,89 €
Odhodki za obresti od nepravočasno plačanih davkov ali drugih dajatev	48,55 €
Stroški, ki se nanašajo na zasebno življenje lastnikov	726,79 €
Stroški reprezentance 50 %	125,00 €
Davčno nepriznani stroški/odhodki skupaj	900,34 €
Davčno priznani stroški /odhodki	113.818,55 €
Razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki/davčna osnova	12.854,82 €

Vir: (Lastni vir)

V obravnavanem primeru samostojnega podjetnika X za poslovno leto 2019 smo v prejšnjem poglavju ugotovili, da v svojem poslovnem izidu izkazuje davčno priznane prihodke v znesku 126.673,37 €. Na strani odhodkov moramo upoštevati zakonodajo Avstrije, ki prav tako navaja, da so kot izdatki oziroma poslovni odhodki lahko navedeni izključno odhodki poslovanja. Odhodki, ki izvirajo iz zasebnega življenja, niso davčno priznani odhodki. V primeru samostojnega podjetnika X imamo takšnih odhodkov v znesku 726,79 €. Glede stroškov reprezentance se uporablja enaka obravnava kot v Sloveniji, da je priznanih samo 50 % vrednosti reprezentance kot davčni strošek. Izračun davčnega dobička je prikazan v tabeli 9 v nadaljevanju.

Davčni zavezanci za dohodnino v Avstriji se razlikujejo po statusu rezidentstva, pri tem so neomejeni davčni zavezanci oziroma rezidenti tiste osebe, ki imajo v Avstriji svoje stalno ali začasno bivališče. Omejeni davčni zavezanci so nerezidenti Avstrije z virom prihodkov v Avstriji in plačujejo dohodnino oziroma davke na dohodek samo na prihodke, katerih vir je Republika Avstrija. Dohodninska lestvica in obdavčitev dohodkov neomejenih in omejenih davčnih zavezancev je enaka.

Tabela 10: Lestvica za obračun dohodnine za leto 2019 – Avstrija

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
Nad	Do		
	11.000,00		0 %
11.000,00	18.000,00		+ 25 % nad 11.000,00
18.000,00	31.000,00	1.750,00	+ 35 % nad 18.000,00
31.000,00	60.000,00	6.300,00	+ 42 % nad 31.000,00
60.000,00	90.000,00	18.480,00	+ 48 % nad 60.000,00
90.000,00	1. mio.	32.880,00	+ 50 % nad 90.000,00
1. mio.		487.880,00	+ 55 % nad 1 mio.

Vir: (BMF, Das Steuerbuch 2019, 2018)

Fizična oseba, ki nima stalnega bivališča v Avstriji in se odloči registrirati svojo profitno dejavnost v Avstriji kot samostojni podjetnik, se obravnava kot davčni nerezident Avstrije, razen v izjemah.

Nerezident Avstrije, katerih 90 % svetovnega dohodka izhaja iz Avstrije, se lahko na podlagi zahtevka obravnavajo kot davčni rezidenti Avstrije. Ta sistem se imenuje navidezno rezidentstvo. V skladu s sporazumi o izogibanju dvojnega obdavčevanja države prepoznajo osebe, katerih skoraj ves dohodek izvira iz dotične države, kot svojega navideznega davčnega rezidenta. Ne glede na to, ali država, v kateri oseba zasluži ves ali skoraj ves dohodek, to osebo obravnava kot davčnega rezidenta ali ne, mu pripadajo enake davčne olajšave kot so na voljo rezidentom (Your Europe, b. d.).

Vsekakor pa je pri davčnih nerezidentih v izogib, da bi na svoje dohodke plačali davek večkrat v različnih državah, v interesu, da si svoj status uredijo v svojo korist. V primeru našega samostojnega podjetnika X ob selitvi podjetja v Avstrijo in ohranitvi davčnega rezidentskega statusa v Sloveniji to pomeni, da bi se mu pri davčnem obračunu dohodnine Einkommensteuererklärung v Avstriji upoštevale vse pripadajoče olajšave kot, da je davčni rezident Avstrije. Prav tako pa bi se mu obračunan in plačan davek na dohodek iz poslovanja v Avstriji upošteval kot že plačan davek v Sloveniji v obračunu dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, ki ga je zavezanec dolžen predložiti kot davčni rezident Slovenije.

Tabela 11: Izračun davka iz dejavnosti samostojnega podjetnika X – Avstrija

Postavka	Znesek osnove	Stopnja obdavčitve	Znesek davka
A) Davčna osnova za izračun davka	12.854,82 €		
1. stopnja do neto davčne osnove	11.000,00 €	0 %	0,00 €
2. stopnja razlika (A – 1. stopnja)	2.854,82 €	25 %	713,71 €
Skupaj davek za plačilo			713,71 €

Vir: (Lastni vir)

Avstrija v svoji dohodninski zakonodaji ne pozna olajšav glede na višino dohodka kot jih poznamo pri nas. Prag dohodkov do 11.000 € Avstrija obravnava kot neke vrste eksistenčni minimum za preživetje in je oproščen dohodnine. Ta znesek bi se potem takem lahko obravnaval kot olajšava, ki je za vse zavezance enaka ne glede na njihove dohodke, torej kot neke vrste osnovna olajšava kot jo poznamo v Sloveniji.

Najvišja vrednost osnovne olajšave v Sloveniji za leto 2019 je bila 6.519,82 €, koristili so jo lahko zavezanci, katerih letni dohodki niso presegli vrednosti 11.166,37 €. Razlika v obračunu davka, v našem primeru samostojnega podjetnika X, v primerjavi Slovenija – Avstrija je zelo velika. Glede na to, da se podatki v bilančnem stanju in v davčnem stanju ne razlikujejo veliko, je znesek davka, ki bi ga naš samostojni podjetnik X moral plačati v Avstriji 713,71 €, medtem ko je na podobnih podatkih za izračun ta davek v Sloveniji enkrat večji in znaša 1471,19 €. Seveda mu ta davčna ugodnost, torej plačilo samo 713,71 € davka na dohodek iz svoje dejavnosti, ni dosegljiva dokler kot nosilec dejavnosti ohranja stalno bivališče v Sloveniji in s tem davčni rezidentski status Slovenije.

Tabela 12: Primerjalna tabela obdavčitev Slovenija – Avstrija

Postavka	Slovenija	Avstrija
Davčni dobiček	12.019,53 €	12.854,82 €
Znesek – neobdavčen	3.302,70 €	11.000,00 €
Znesek za obdavčitev	8.716,83 €	1.854,82 €
Stopnja obdavčitve	16 % do 8.021,34 € in 27 % razlika	25 %
Obračunan davka na dohodek	1.471,19 €	713,71 €

Vir: (Lastni vir)

V tabeli 12 sem izračunala da bi samostojni podjetnik X na podlagi podatkov iz leta 2019 (če bi svojo dejavnost imel registrirano v Avstriji) plačal 713,71 € davka na dohodek iz dejavnosti. Kar je za 757,48 € manj kot je plačal davka na dohodek iz dejavnosti v Sloveniji na podlagi enakih podatkov.

Seveda ne smemo pozabiti izpostaviti, da bi ta obdavčitev v znesku 713,71 € bila dokončna obdavčitev ob pogojih, da nosilec dejavnosti ne bi imel stalnega prebivališča v Sloveniji. Ker pa naš obravnavani nosilec dejavnosti živi v Sloveniji in ima kulturno središče v Sloveniji, pomeni, da ga Republika Slovenija obravnava kot svojega davčnega rezidenta. Posledica te obravnave je, da želi tudi Slovenija svoj del pripadajočih davkov. Kot sem že v poglavju davčnega obračuna navedla, mora davčni rezident Slovenije, ki opravlja dejavnost doma ali v tujini, za vse svoje dohodke oddati davčni obračun po slovenski zakonodaji, kar pomeni, da mora tudi prihodke in odhodke ugotavljati po slovenski zakonodaji.

Davek, ki ga v takem primeru mora plačati samostojni podjetnik, je na koncu enak slovenski obdavčitvi v znesku 1.471,19 €. Razlika je samo v tem, da bo 713,71 € plačal po davčnem obračunu državi Avstriji, ta znesek mu bo država Slovenija pripoznala kot že plačan znesek davka, razliko 757,48 € pa bo moral plačati v Sloveniji po oddanem slovenskem davčnem.

6 PRISPEVKI SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA

6.1 Prispevki samostojnega podjetnika v Sloveniji

Samostojni podjetnik z dnem registracije dejavnosti postane zavezan k plačilu obveznih socialnih prispevkov kot samozaposlena oseba na podlagi zakonov, ki smo jih navedli že v poglavju 2. Izjeme veljajo za osebe, ki imajo že sklenjeno delovno razmerje drugje in registrirajo popoldanski s. p. Navedeni zakoni določajo pogoje zavarovanja, vrste prispevkov, ki jih je potrebno plačevati in osnove za izračun prispevkov za samostojnega podjetnika.

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju določa, da samostojni podjetniki plačujejo prispevke od zavarovalne osnove, določene po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Zavarovalna osnova samostojnega podjetnika se izračuna na podlagi zadnjega davčnega obračuna, kateremu se prištejejo plačani prispevki preteklega leta in odšteje 25 % zakonsko dovoljeno znižanje zavarovalne osnove.

»Višino dobička oziroma zavarovalne osnove si podjetniki izračunajo sami, prav tako se lahko odločijo, ali bodo plačevali najnižje prispevke (če za to izpolnjujejo pogoje) ali višje oziroma najvišje možne predpisane prispevke« (Pupis R., 2016b).

Primer izračuna zavarovalne osnove na osnovi podatkov iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti samostojnega podjetnika za leto 2018 ter zakonskih osnov predstavljam v tabeli 13.

Tabela 13: Izračun zavarovalne osnove za leto 2019

Postavka	Znesek
DDD_DDD – zap. 9 (davčni dobiček) 2018	5.303,92 €
+ plačani prispevki 2018	4.465,21 €
= bruto osnova za prispevke za leto 2019	9.769,13 €
– zakonsko zmanjšanje bruto osnove -25 %	4.054,29 €
= neto letna osnova za leto 2019	7.326,85 €
OSNOVA ZA PRISPEVKE NA PODLAGI DDD DDD 2018/ MESEČNA	610,57 €
ZAKONSKO DOLOČENA MINIMALNA OSNOVA	1.008,93 €

Vir: (DDD_DDD samostojnega podjetnika X za leto 2018)

Pravilnik o določanju zavarovalne osnove v 3. odstavku 2. člena določa, da zavarovalna osnova zavezanca ne sme biti nižja od 60 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec (Pravilnik o določanju zavarovaln osnove, 2016), kar pomeni, če je izračunana zavarovalna osnova iz dobička manjša od 1.008,93 € (leto 2019 z izjemo mesec januar), se je ne upošteva.

Glede na izračun bo moral samostojni podjetnik v letu 2019 plačevati prispevke od zakonsko najnižje zavarovalne osnove 1008,93 € kot mu to nalaga Pravilnik o določanju zavarovalne osnove v Sloveniji. Prispevki samostojnega podjetnika se plačujejo z valuto 20. v mesecu za pretekli mesec, davčna terjatev se na finančnem uradu knjiži na podlagi Obračuna prispevkov za socialno varnost (OPSVZ), ki ga zavezancu do 10. v mesecu vroči finančna uprava sama na e-Davke zavezanca (MP.si, 2019).

Stopnje prispevkov samostojnih podjetnikov določa Zakon o prispevkih za socialno varnost. Prispevki, ki jih samostojni podjetnik v Sloveniji mora plačevati, so:

- prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (24,35 % od zavarovalne osnove),
- prispevki za zdravstveno zavarovanje (12,92 % od zavarovalne osnove),
- prispevek za poškodbe pri delu (0,53 % od zavarovalne osnove),
- prispevek za zaposlovanje (0,20 % od zavarovalne osnove) in
- prispevek za starševsko varstvo (0,20 % od zavarovalne osnove).

Tabela 14: Izračun prispevkov za socialno varnost podjetnika v Sloveniji za leto 2019

Vrsta prispevka	Osnova	Stopnja	Znesek
Prispevek zavarovanca za PIZ	1.008,93 €	15,5 %	156,38 €
Prispevek delodajalca za PIZ	1.008,93 €	8,85 %	89,29 €
Prispevek zavarovanca za ZZ	1.008,93 €	6,36 %	64,17 €
Prispevek delodajalca za ZZ	1.008,93 €	6,56 %	66,19 €
Prispevek za primer poškodbe pri delu in poklicne bol.	1.008,93 €	0,53 %	5,35 €
Prispevek zavarovanca za starševsko varstvo	1.008,93 €	0,1 %	1,01 €
Prispevek delodajalca za starševsko varstvo	1.008,93 €	0,1 %	1,01 €
Prispevek zavarovanca za zaposlovanje	1.008,93 €	0,14 %	1,41 €
Prispevek delodajalca za zaposlovanje	1.008,93 €	0,06 %	0,61 €

Vir: (OPSVZ 2019)

V tabeli 10 je prikazan izračun prispevkov samostojnega podjetnika X po zakonsko minimalno določeni zavarovalni osnovi 1008,93 €, ki jih je dolžan plačevati v letu 2019 z izjemo meseca januarja, kjer se prispevki plačajo še po zavarovalni osnovi preteklega leta, saj podatki o povprečni letni plači v januarju za preteklo leto še niso objavljeni.

Pravilnik o določanju zavarovalne osnove v 3. odstavku 2. člena določa, da zavarovalna osnova zavezanca ne sme biti nižja od 60 % povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec. Povprečna letna plača je rezultat statistične obdelave podatkov o plačah, ki so bile poročane na Ajpesu (FinD-INFO, 2013).

Obdelava podatkov se opravlja za pretekle mesece, iz tega vidika tudi samostojni podjetniki svojih prispevkov za socialno varnost za mesec januar tekočega leta še ne morejo plačevati po novi zavarovalni osnovi. Prispevki meseca januarja se obračunajo po enaki zavarovalni osnovi kot so se meseca decembra preteklega leta.

Tabela 15: Prikaz obveznosti plačila prispevkov za socialno varnost po mesecih

KONTO	43	43	44	45	Za plačilo
zavarovalna osnova	976,17				
januar	1,96	1,96	237,7	131,29	372,91
zavarovalna osnova	1008,93				
februar	2,02	2,02	245,67	135,71	385,42
marec	2,02	2,02	245,67	135,71	385,42
april	2,02	2,02	245,67	135,71	385,42
maj	2,02	2,02	245,67	135,71	385,42
junij	2,02	2,02	245,67	135,71	385,42
julij	2,02	2,02	245,67	135,71	385,42
avgust	2,02	2,02	245,67	135,71	385,42
september	2,02	2,02	245,67	135,71	385,42
oktober	2,02	2,02	245,67	135,71	385,42
november	2,02	2,02	245,67	135,71	385,42
december	2,02	2,02	245,67	135,71	385,42
Skupaj strošek in obveznost plačila 2019					4612,53

Vir: (lastni vir)

6.2 Prispevki samostojnega podjetnika v Avstriji

Kot smo že v poglavju 2 omenili, v Avstriji obvezno socialno zavarovanje (SVS) prične teči z dnem registracije dejavnosti oziroma pridobitve obrtnega dovoljenja. Obvezno zavarovanje je sestavljeno iz zdravstveno-pokojninskega zavarovanja kot določa Obrtni zakon o socialnih zavarovanjih (GSVG) in nezgodno zavarovanje na podlagi splošnega zakona o socialnih zavarovanjih (ASVG).

Izračun osnove za plačilo prispevkov je enak kot v Sloveniji (letna poslovni prihodki – letni poslovni odhodki + vplačani prispevki za samozaposlenega). Ker ima Avstrija daljše roke za oddajo letnih poročil in zato v tekočem letu ni mogoče obračunavati in odvajati prispevkov po izračunani zavarovalni osnovi preteklega poslovnega leta, pri njih velja pravilo, da prispevki temeljijo na dohodku tretjega predhodnega koledarskega leta in se kasneje v letih poračunavajo.

Prispevki so sestavljeni iz:

- zdravstvenega zavarovanja (7,65 % (od 1. 1. 2020 6,8 %) zavarovalne osnove),
- pokojninskega zavarovanja (18,5 % od zavarovalne osnove),
- poklicnega zavarovanja (1,53 % od zavarovalne osnove).

Za nezgodno zavarovanje je potrebno plačati fiksni znesek 9,79 € (od 1. 1. 2020 10,09 €) mesečno ne glede na dohodek (SVS Gemeinsam gesünder, b. d.).

Zakon GSVG določa minimalno in maksimalno letno osnovo za prispevke. Kar pomeni, če je iz poslovnega izida izračunana letna osnova za prispevke nižja od zakonsko določene minimalne osnove, se prispevki plačujejo od zakonsko določene minimalne osnove enako kot to določa pravilnik o zavarovalni osnovi v Sloveniji.

Zavarovalna osnova se v Avstriji izračuna na sledeči način:

davčni dobiček podjetnika (vrstica 22,23 davčnega obračuna EstG)

+ prispevki za pokojninsko zavarovanje (PV) in prispevki za zdravstveno zavarovanje, (KV) plačani v obravnavanem poslovnem letu, za katerega se obračunava davčni dobiček.

Za izračun prispevkov samostojnega podjetnika za leto 2019, ki jih bom dodala v tabelo 1 Primerjava poslovnega izida Slovenija – Avstrija v poglavju 4, bom rabila zavarovalno osnovo tretjega predhodnega poslovnega leta, to je leto 2016.

Za izračun zavarovalne osnove leta 2019 bom predpostavljala, da je davčni dobiček podjetnika X v letu 2016 izračun po slovenski davčni zakonodaji tudi davčni dobiček obravnavanih let po avstrijski zakonodaji. Na podlago podatkov davčnega obračuna za leto 2016 samostojni podjetnik X izkazuje 8.100,84 € davčnega dobička.

Zneske plačanih prispevkov za pokojninsko zavarovanje in zdravstveno zavarovanje sem glede na zakonodajo obveznih socialnih prispevkov (SVA) za leto 2016 izračunala glede na takratne minimalne zakonske osnove za prispevke.

Zakon o socialnih zavarovanjih predpisuje:

- minimalno letno osnovo za obračun prispevkov za pokojninsko zavarovanje 8.682,24 € (723,52 € mesečno) in
- minimalno letno osnovo za zdravstvene prispevke 4.988,64 € (415,72 € mesečno) (Müller E., 2017).

Za izbiro take višine prispevkov sem se odločila na podlagi davčnega izida samostojnega podjetnika X za leto 2014 v znesku 1.520,18 € (v letu 2013 še ni posloval). Glede na navedeni znesek davčnega izida 2014 predpostavljam, da bi samostojni podjetnik X v letu 2016 prispevke za socialno varnost v Avstriji plačeval od minimalno zakonsko določene osnove po SVS ter da doplačil prispevkov za pretekla leta ni. Minimalne določene osnove leta 2016 in minimalne prispevke za leto 2016 v Avstriji predstavljam v tabeli 16.

Tabela 16: Minimalna osnova in prispevki leta 2016 – Avstrija

Prispevek	Min. zavar. osnova	Prispevki mesečni	Prispevki letni
PV: 18,5 %	723,52 €	133,85 €	1.606,20 €
KV: 7,65 %	415,72 €	31,80 €	381,60 €
SVS: 1,53 %	415,72 €	6,36 €	76,32 €
UV 9,11 € /mesec	0	9,11 €	109,32 €

		181,12 €	2.173,44 €
--	--	----------	------------

Vir: (Prosaldo.net, 2016)

Iz zgoraj navedenih podatkov sedaj lahko izračunamo letno zavarovalno osnovo za prispevke samostojnega podjetnika X za leto 2019 po zakonih obveznega socialnega zavarovanja Avstrije.

Tabela 17: Izračun letne zavarovalne osnove za prispevke samostojnega podjetnika X za leto 2019

Postavke	Znesek
Davčni dobiček leta 2016	8.100,84 €
Plačani prispevki PV letni 2016	1.606,20 €
Plačani prispevki KV letni 2016	381,60 €
Poračun prispevkov za leto 2013	0,00 €
Zavarovalna osnova za leto 2019	10.088,64 €
Zavarovalna osnova mesečna	840,72 €

Vir: (Lastni vir)

Glede na zakonodajo Republike Avstrije je osnova za izračun zavarovalne osnove za leto 2019 dobiček leta 2016 (tretje predhodno leto), kateremu prištejemo plačane prispevke PV in KV v letu 2016. Tako smo izračunali letno zavarovalno osnovo za plačilo prispevkov samostojnega podjetnika X za leto 2019 v znesku 10.088,64 €, na mesečni ravni 840,72 €.

Zakon o socialnem zavarovanju (GSVG) Avstrije za leto 2019 določa minimalno zavarovalno osnovo za plačilo pokojninskih prispevkov 7.851,00 € (654,25 € mesečno) in minimalno osnovo za plačilo prispevkov zdravstvenega zavarovanja 5.361,72 € (446,81 € mesečno) (Infoblatt Sozialversicherung, 2019).

Zavarovalna osnova na podlagi davčnega dobička našega primera je višja od zakonsko določene minimalne osnove, zato bomo za izračun prispevkov leta 2019 uporabili izračunano osnovo z izhodiščem v davčnem dobičku leta 2016. Prikaz izračuna prispevkov za leto 2019 sledi v tabeli 18.

Tabela 18: Izračun prispevkov samostojnega podjetnika X za leto 2019 – Avstrija

Prispevek	Zavarovalna osnova	Prispevki mesečni	Prispevki letni
PV: 18,5 %	840,72 €	155,53 €	1.866,40 €
KV: 7,65 %	840,72 €	64,31 €	771,78 €
SVS: 1,53 %	840,72 €	12,86 €	154,35 €
UV 9,11 €/mesec		9,79 €	117,48 €
Skupaj prispevki		242,49 €	2.909,88 €

Vir: (Lastni vir)

V obravnavanem primeru samostojnega podjetnika X smo na osnovi dobička leta 2016 izračunali osnovo za obračun socialnih prispevkov Avstrije za leto 2019 ter tako ugotovili, da bo moral podjetnik X v letu 2019 plačevati 242,49 € mesečnih oziroma 727,47 € na trimesečje, obveznih socialnih prispevkov.

Obvezni socialni prispevki v Avstriji se plačujejo ob trimesečju, na prošnjo zavezanca se lahko odredi tudi mesečno plačilo obveznosti. Kot sem že na začetku poglavja napisala in navedla, ima Avstrija daljše roke za oddajo letnih poročil in zato v tekočem letu ni mogoče obračunavati in odvajati prispevkov po izračunani zavarovalni osnovi preteklega poslovnega leta. Pri njih velja pravilo, da prispevki temeljijo na dohodku tretjega predhodnega koledarskega leta in se kasneje v letih poračunavajo. Iz navedenega sledi, da prispevki, ki smo jih izračunali v tabeli 18, niso edini prispevki, ki jih bo zavezanec dolžan plačevati v letu 2019.

Glede na izračunano davčno osnovo oziroma dobiček poslovnega leta 2016, bo moral samostojni podjetnik X v letu 2019 plačevati tudi poračun prispevkov za leto 2016, ki so bili takrat premalo plačani, saj so sloneli na osnovi davčnega dobička leta 2013 oziroma 2014, ki je bil minimalen in določal plačilo prispevkov za socialno varnost leta 2016 na minimalni zakonski osnovi. Ker je poslovanje v letu 2016 bilo bolj uspešno in pridelalo večji poslovni izid, je samostojni podjetnik za leto 2016, torej za nazaj, dolžan poračunati in plačati prispevke za socialno varnost glede na poslovni izid leta 2016.

Poračun prispevkov se izvede samo za pokojninske prispevke (PV). Poračun se izvede na sledeči način:

- Določitev zavarovalne osnove leta 2016 po poslovnem izidu: 10.088,64 €.

- Pokojninski prispevki, ki bi morali biti plačani v letu 2016 glede na poslovni izid: $10.088,64 \text{ €} * 18,50 \% = 1.866,40 \text{ €}$.
- Plačani prispevki pokojninskega zavarovanja v letu 2016: 1.606,20 €.
- Izračun razlike za doplačilo v letu 2019: $1.866,40 \text{ €} - 1.606,20 \text{ €} = 260,20 \text{ €}$.

Samostojni podjetnik X bo torej moral v letu 2019 vsak mesec plačati še dodatnih 21,68 € ali na vsako trimesečje 65,05 € dodatnih prispevkov za pokojninsko zavarovanje za leto 2016, in sicer v imenu zakonsko opredeljenega poračuna za tretje predhodno poslovno leto.

Skupaj bi torej v poslovnem izidu 2019 bili stroški obveznih prispevkov za socialno varnost (SVS) samostojnega podjetnika X v znesku 3.170,04 €.

Tabela 19: Letni stroški prispevkov za socialno varnost za leto 2019 – Avstrija

Prispevki mesečni	Poračun za leto 2016	Skupaj strošek mesečni	Letni strošek prispevkov
242,49 €	21,68 €	264,17 €	3.170,04 €

Vir: (Lastni vir)

V obeh navedenih državah samostojni podjetniki morajo plačevati obvezne socialne prispevke kot samozaposlene osebe. V Avstriji glede na navedene podatke samostojni podjetnik plača obvezne socialne prispevke v letu 2019 v znesku 2.909,88 € letno. K temu znesku mora še prišteti poračun prispevkov za leto 2016 v znesku 260,20 €. Skupaj je torej strošek obveznih socialnih prispevkov samostojnega podjetnika v Avstriji v izkazu poslovnega izida za leto 2019 v znesku 3.170,04 €. Medtem ko je v Sloveniji strošek prispevkov za socialno varnost v letu 2019 v znesku 4.612,53 €, kar je za 1.442,49 € več kot bi bili obvezni socialni prispevki v Avstriji.

7 ZAKLJUČEK

Hipoteza H1 se glasi, da je Slovenija za samostojnega podjetnika, ki svojo davčno osnovo ugotavlja z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, v primerjavi z Avstrijo manj davčno ugodna.

Glavno hipotezo lahko potrdim na podlagi podatkov iz poglavja 5, kjer sem izračunala obdavčitev samostojnega podjetnika X po slovenski in avstrijski zakonodaji. V diplomskem delu sem v primerjalni tabeli izračunala, da bi samostojni podjetnik X na podlagi podatkov iz

leta 2019, če bi svojo dejavnost imel registrirano, v Avstriji plačal 713,71 € davka na dohodek iz dejavnosti. Kar je za 757,48 € manj kot je plačal davka na dohodek iz dejavnosti v Sloveniji na podlagi enakih podatkov. Seveda ne smemo pozabiti izpostaviti, da bi ta obdavčitev v znesku 713,71 € bila dokončna obdavčitev ob pogojih, da nosilec dejavnosti ne bi imel stalnega prebivališča v Sloveniji. Ker pa se naš obravnavani nosilec dejavnosti tretira kot davčni rezident Slovenije, želi tudi Slovenija svoj del pripadajočih davkov. Davek, ki ga v takem primeru mora plačati samostojni podjetnik, je na koncu enak slovenski obdavčitvi v znesku 1.471,19 €. Razlika je samo v tem, da bo 713,71 € plačal državi Avstriji, razliko 757,48 € pa bo moral plačati v Sloveniji po oddanem slovenskem davčnem obračunu.

Hipoteza H2 je, da je iz davčnega vidika smiselno in ugodno, če davčni rezident Slovenije dejavnost registrira v Avstriji. Zgoraj predstavljeni podatki to hipotezo zavračajo. Registracija samostojnega podjetnika v Avstriji, v primeru, ko je nosilec dejavnosti davčni rezident Slovenije, ni smiselna z izhodiščem ugodnejše davčne obravnave.

Nosilec je zavezan k oddajanju davčnega obračuna v Avstriji in Sloveniji. Vse to predstavlja veliko truda, veliko nepotrebne dvojne birokracije, vodenje dvojnega knjigovodstva, dvojno obdavčitev in spremljanje dvojnih zakonov dveh različnih držav. Davčni vidik je torej slabost registracije slovenskega samostojnega podjetnika v Avstriji.

Osnova za izračun obdavčitve sta bila primerljiva poslovna izida, saj med poslovnim izidom po slovenski zakonodaji in poslovnim izidom po avstrijski zakonodaji ni velikih razhajanj. Osnovna oblika poslovnega izida je v obeh državah zakonsko predpisana, prav tako v obeh obravnavanih državah velja načelo pravilnega knjigovodstva in iz tega izhajajoče pravilno prikazovanje prihodkov ter odhodkov poslovanja. Postavke poslovnega izida po Evropi med državami so si zelo podobne, razlike v vrednostih postavk pa izhajajo iz razlik v sami zakonodaji (na primer zakonsko predpisane stopnje amortizacije, izračuni osnove za obračun prispevkov samostojnih podjetnikov in s tem povezani zneski stroškov, razne uredbe o povračilih stroškov, ki se ne vštevajo v davčno osnovo). Avstrija na primer ne pozna povračil stroškov malice kot to pozna Slovenija.

Hipoteza H3 je, da je Slovenija birokratsko bolj zahtevna država kot Avstrija.

Iz vidika poslovnega izida, računovodstva in birokracije je prednost podjetij, ki so registrirana v Avstriji, da do mejne vrednosti 700.000 € letnega prometa niso dolžna voditi dvostavnega knjigovodstva, niti se vpisati v register podjetij. S tem dejstvom lahko potrdimo tretjo hipotezo, da je Slovenija birokratsko bolj zahtevna država kot Avstrija. Koliko je tak predpis

lahko prednost, je za vodenje evidenc in sam nadzor nad poslovanjem lahko tudi pomanjkljivost.

Med pomembnejšimi prednostmi registracije dejavnosti v Avstriji so seveda tudi prispevki za socialno varnost, ki jih nosilci plačujejo po relativno nizkih vrednostih. Izračun v poglavju 6 nam nazorno prikazuje, da bi samostojni podjetnik, ki v Sloveniji plačuje v letu 2019 prispevke za socialno varnost v znesku 385,42 €, v Avstriji na podlagi enakih podatkov plačeval samo 264,17 € socialnih prispevkov. Razlika je več kot očitna, ampak ta razlika je zelo zavajajoča, saj izračun prispevkov sloni na tretjem predhodnem letu. Iz podatkov izhajajoč se je dobiček samostojnega podjetnika X v letu 2019 v primerjavi z letom 2016 povečal za več kot 40 %, kar pomeni, da bi v primeru, če bi imel dejavnost registrirano v Avstriji, v prihodnjih letih plačeval vedno večje prispevke za socialno varnost, vključno z vedno večjimi poračuni za nazaj. Praktično gledano je tak sistem obračuna prispevkov za socialno varnost zelo podoben slovenskemu, po drugi strani pa nepregleden in brez potrebe zakompliciran.

Avstrija je visoko razvita država, država z ogromnimi poslovnimi možnostmi, na trgih ima veliko kupno moč in dobro razvito plačilno disciplino, prav tako ima dobro razvit ter podjetniško stimulativen davčni sistem. Prednosti za registracijo dejavnosti v Avstriji je veliko, žal se pa te prednosti zaradi drugih naknadnih dejavnikov lahko hitro spremenijo tudi v slabost.

8 BIBLIOGRAFIJA

- AJPES. (b. d.). Pridobljeno iz https://www.ajpes.si/Registri/Poslovni_register/Splosno
- Art-bv. (b. d.). Pridobljeno iz <http://www.art-bv.at/kuenstlerservic/kunstlerservice/>
- Auszug. (b. d.). Pridobljeno iz <https://auszug.at/gisa-information>
- Balažič J., Žagar K., Steiner N. (2016). Avstrija. Dostop javnosti do informacij o gospodarskih družbah (str. 4–6). Ljubljana: RS Raziskovalno-dokumentacijski sektor.
- BMF, Das Steuerbuch 2019. (2018). Pridobljeno iz Tipps zur Arbeitnehmerveranlagung 2018, str. 27: <https://www.bmf.gv.at/services/publikationen/das-steuerbuch.html>
- Bučar, F. (2012). Rojstvo države. Ljubljana: Didakta.
- Bundesministerium Digitalisierung und Wirtschaftsstandort. (b. d.). Pridobljeno iz https://www.bmdw.gv.at/Themen/Unternehmen/GISA_Gewerbeinformationssystem.html
- Data. (2019). Pridobljeno iz <https://data.si/blog/doregistracija-dejavnosti-je-enostavna/>
- DGservice. (2018). Ab 1. 1. 2019: Die monatliche Beitragsgrundlagenmeldung. Pridobljeno iz <https://www.elda.at/cdscontent/load?contentid=10008.707942&version=1542177445>
- eVem. (2018). Pridobljeno iz http://evem.gov.si/info/data/user_upload/navodila/davcni_podatki_sp_nova_navodila_verzija_1_1.pdf
- E-Vem. (b. d.). Pridobljeno iz <http://evem.gov.si/info/zacenjam/zelim-ustanoviti-podjetje/poslovne-oblike/samostojni-podjetnik/>
- FinD-INFO. (2009). Odločanje o čistem poslovnem izidu (dobičku ali izgubi) oziroma bilančnem dobičku ali izgubi. Pridobljeno iz <https://www.findinfo.si/medijsko-sredisce/v-srediscu/8999>
- FinD-INFO. (2013). Ali je povprečna plača res povprečna plača? Pridobljeno iz <https://www.findinfo.si/medijsko-sredisce/v-srediscu/102162>

- Gesundheitskasse.at. (2019). Arbeitsbehelf für Dienstgeberinnen und Dienstgeber sowie Lohnverrechnerinnen und Lohnverrechner. Pridobljeno iz <https://www.gesundheitskasse.at/cdscontent/load?contentid=10008.727420&version=1574769108>
- Gewerbeanmelden. (b. d.). Pridobljeno iz <https://www.gewerbe-anmelden.info/>
- Gruenderguide. (2018). Pridobljeno iz <http://www.gruenderguide.com/ausfuellhilfe-formular-verf24/>
- GründerBlog.at. (2015). Die liebe SVS und das verflixte vierte Jahr. Pridobljeno iz <https://www.gruenderblog.at/die-liebe-sva-und-das-verflixte-vierte-jahr/>
- Infoblatt Sozialversicherung. (2019). Pridobljeno iz https://www.gruenderservice.at/site/gruenderservice/publikationen/Sozialversicherung_2019.pdf
- Informacijski pooblaščenec RS. (b. d.). Pridobljeno iz <https://www.ip-rs.si/varstvo-osebnih-podatkov/inspekcijski-nadzor/najbolj-pogoste-krsitve/emso-davcna-stevilka/>
- Mercina J. (26. 7. 2017). MP.si. Pridobljeno iz <https://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/ustanovitvev-podjetja/katero-obliko-podjetja-izbrati/samostojni-podjetnik-s-p>
- minimax. (b.d.). Pridobljeno iz <https://www.minimax.si/blog-kaj-lahko-upravicimo-kot-odhodke-ozroma-stroske/>
- Ministrstvo za finance. (19. 12. 2018). Pridobljeno iz <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=dav%C4%8Dne+lestvica+2019>
- Mobilitysmart. (b. d.). Pridobljeno iz https://www.smartatmobility.com/de/steuern/einkommensteuer/grundlagen-der-einkommensteuer-in-oesterreich/#jumpto_222
- MP.si. (2019). Pridobljeno iz <https://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/racunovodstvo/kako-uporabljati-portal-edavki-za-pregled-nad-prispevki>
- Müller E. (2017). SteuerSaprbuch 2016/2017 (str. 364). Wien: Linde Verlag Ges.m.b.H. Pridobljeno iz https://books.google.si/books?id=Y6HuDQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=sl&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

- Pavlović, A. (30. 11. 2016). Data d. o. o. Pridobljeno iz <https://data.si/blog/odpiranje-sp-zatujce-iz-tretje-drzave/>
- Podjetniški center Slovenj Gradec. (b. d.). Pridobljeno iz <https://www.podjetniskicenter-sg.si/Registracija-podjetij/SAMOSTOJNI-PODJETNIK/Prispevki>
- Poslovni register Slovenije. (b. d.). Pridobljeno iz https://www.ajpes.si/Registri/Poslovni_register/Splosno
- Pravilnik o določanju zavarovaln osnove. (2016). Uradni list RS, št. 83 (23. 12. 2016). Pridobljeno iz <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2016-01-3578?sop=2016-01-3578>
- Prosaldonet. (2016). Pridobljeno iz <https://www.prosaldo.net/blog/steuern/sozialversicherungsabgaben-fuer-selbststaendige-im-ueberblick-wer-wieviel-wann/>
- Pupis R. (2016a). Primerjava obdavčitve samostojnih podjetnikov v Republiki Sloveniji in Republiki Avstriji (Diplomsko delo, Ekonomska fakulteta). Pridobljeno iz http://www.cek.ef.uni-lj.si/u_diplome/pupis14832.pdf
- Pupis R. (2016b). Primerjava obdavčitve samostojnih podjetnikov v Republiki Sloveniji in Republiki Avstriji (Diplomsko delo, Ekonomska fakulteta). Pridobljeno iz http://www.cek.ef.uni-lj.si/u_diplome/pupis14832.pdf
- Racunovodja.com. (16. 8. 2019). Pridobljeno iz <https://www.racunovodja.com/Clanek/3690>
- Rechtsinformationssystem des bundes. (b. d.). Pridobljeno iz <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10007517>
- SVS Gemeinsam gesünder. (b. d.). Pridobljeno iz <https://www.svs.at/cdscontent/?contentid=10007.816634&portal=svsportal>
- Šeliga N. (2010). Skladnost konvencije o izobiganju dvojni obdavčitvi med Sloveniji, Hrvaško, Madžarsko, Italijo in Avstrijo z usmeritvami OECD (Diplomsko delo, Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor). Pridobljeno iz <https://dk.um.si/Dokument.php?id=14702>

- Unternehmensservice Portal. (2020). Pridobljeno iz <https://www.usp.gv.at/steuern-finanzen/betriebliches-rechnungswesen/buchfuehrungspflicht-und-buchfuehrungsgrenzen.html>
- Unternehmensservice Portal. (b. d.). Pridobljeno iz <https://www.usp.gv.at/gruendung/gruendungsfahrplan-einzelunternehmen>
- Verlag dashofer. (17. 1. 2020). Pridobljeno iz https://onbkaz.dashofer.si/onb/33/poslovni-izid-uniqueidmRRWSbk196EAafnF40AQgLgX4F61gYtFb-uiJm-_Ut6XwgXFeS3qVw/?c=2
- Wirtschaftskammern Österreichs Gründerservice. (b. d.). WKO. Pridobljeno iz https://www.gruenderservice.at/site/gruenderservice/publikationen/Leitfaden_fuer_Gruenderinnen_und_Gruender.html
- WKO.AT. (2020). Pridobljeno iz https://www.wko.at/service/steuern/est-koest_BetriebsausgabenbeiderGewinnermittlung_Broschuere.pdf
- Your Europe. (b. d.). Pridobljeno iz https://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/income-taxes-abroad/index_sl.htm
- Zakon o davku od dohodka pravnih oseb. (2006). /ZDDPO-2/ Uradni list RS, št.117 (16. 11. 2006). Pridobljeno iz <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2006-01-5014?sop=2006-01-5014>
- Zakon o dohodnini. (2016). /ZDoh-2/ Uradni list RS, št.63 (07.10.2016). Pridobljeno iz <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2016-01-2686?sop=2016-01-2686>
- Zakon o gospodarskih družbah. (2009). /ZGD-1/ Uradni list RS, št.65 (15. 7. 2009). Pridobljeno iz <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2009-01-3036?sop=2009-01-3036>
- Zakon o prispevkih za socialno varnost. (1996). /ZOSV/ Uradni list RS, št. 5 (31. 1. 1996). Pridobljeno iz <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/1996-01-0277?sop=1996-01-0277>